

Begroting 2011

Inhoudsopgave

Ter inleiding	5
1 Highlights 2011	7
2 DNB-breed overzicht	9
2.1 Doelstellingen	9
2.2 Risico's	11
2.3 Begrote kosten en investeringen	12
2.3.1 Totaaloverzicht DNB-begroting 2011	12
2.3.2 Kosten en personele inzet per hoofdtaak	14
2.3.3 Meerjarige kostenontwikkeling	15
3 Financiële stabiliteit: EUR 14,5 miljoen	17
3.1 Doelstellingen	17
3.2 Begrote kosten	18
4 Toezicht: EUR 125,6 miljoen	19
4.1 Doelstellingen	19
4.2 Kosten, meerjaren ontwikkeling en financiering toezicht	23
5 Betalingsverkeer: EUR 90,7 miljoen	29
5.1 Doelstellingen	29
5.2 Begrote kosten	30
6 Monetaire taken: EUR 56,6 miljoen	31
6.1 Doelstellingen	31
6.2 Begrote kosten	33
7 Statistieken: EUR 30,8 miljoen	35
7.1 Doelstellingen	35
7.2 Begrote kosten	35
8 Ondersteuning	37
8.1 Doelstellingen	37
8.2 Begrote kosten	39
Bijlage 1 Toezicht per doelgroep	41
1 Banken: EUR 50,44 miljoen	41
2 Verzekeraars: EUR 35,34 miljoen	41
3 Pensioenfondsen: EUR 27,64 miljoen	42
4 Beleggingsinstellingen en -ondernemingen: EUR 4,35 miljoen	43
5 Betaalinstellingen: EUR 2,84 miljoen	43
6 Trustkantoren: EUR 2,96 miljoen	44
7 Wwft en Sanctiewet: EUR 0,59 miljoen	44
8 Financieel Expertise Centrum: EUR 1,47 miljoen	44
Bijlage 2 Heffings-systematiek toezicht	45
1 Heffingssystematiek	46
2 Leges voor individuele handelingen	46
3 Boetes en dwangsommen	46
4 Wijze van heffen en verrekenen	46
Bijlage 3 Capaciteit en middelen toezicht	47
Bijlage 4 Ontwikkeling toezichtkosten	50
Bijlage 5 Capaciteit en middelen DNB-breed	52
Bijlage 6 Ontwikkeling personele inzet	55
Afkortingenlijst	56

Ter inleiding

Hierbij presenteert de Nederlandsche Bank (DNB) haar begroting voor 2011. DNB biedt in deze begroting een overzicht van de doelstellingen, de daarvoor te verrichten inspanningen en de benodigde middelen (personele capaciteit en financiële middelen). Ook worden de risico en beheersmaatregelen belicht.

De begroting: van prognose tot publicatie

Als eerste stap in het begrotingsproces stelt de directie een beleidsbrief op waarin zij de koers van de organisatie in het komende jaar presenteert. Deze koers wordt concreet gemaakt in specifieke opdrachten voor divisies, leidinggevend en medewerkers. Op basis hiervan maken de bedrijfssonderdelen hun plannen voor 2011. Deze plannen vormen de basis voor de (DNB-brede) begroting. Een concept van het toezichtgedeelte van de begroting gaat naar panels van de koepelorganisaties van de onder toezicht staande ondernemingen. Zij geven hun commentaar en adviezen. Daarbij zijn de betreffende ministeries als toehoorder aanwezig.

De Raad van Commissarissen (RvC) dient vervolgens de begroting goed te keuren.

Ter voorbereiding van de besluitvorming voert de Financiële Commissie (FC), geformeerd uit de RvC, een bedrijfseconomische en beleidsmatige toetsing uit. Als de RvC de DNB-begroting heeft goedgekeurd, wordt het toezichtdeel van de begroting ter instemming voorgelegd aan de ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

De ministers voeren daartoe een marginale toetsing uit, die voortbouwt op de goedkeuring door de RvC. Als beide ministers hun instemming hebben gegeven, meldt DNB dit in de Staatscourant en publiceert vervolgens haar nieuwe begroting op de eigen website.

Leeswijzer

Deze begroting opent met een samenvatting van de belangrijkste ontwikkelingen – de *highlights* – voor 2011. Hoofdstuk 2 geeft een DNB-breed overzicht waarbij achtereenvolgens worden behandeld: de doelstellingen, de geïdentificeerde risico's en de begrote kosten en investeringen voor 2011. In de hoofdstukken 3 tot en met 7 komen de verschillende hoofdtaken van DNB aan de orde: financiële stabiliteit, toezicht, betalingsverkeer, monetaire taken en statistieken. Hoofdstuk 4 vormt bovendien integraal onderdeel van de toezichtbegroting¹. Ten slotte behandelt hoofdstuk 8 de ondersteunende activiteiten. In de bijlagen zijn, met betrekking tot de hoofdtak toezicht en diverse kostenoverzichten, nadere details opgenomen. Als laatste bijlage is een afkortingenlijst toegevoegd.

Taakstelling

In de begroting 2011 spelen de wijzigingen die DNB binnen haar toezichtfunctie wil doorvoeren een belangrijke rol. Hieraan wordt, met name in hoofdstuk 4 en bijlage 1, uitgebreid aandacht besteed. Hierbij wordt ervan uit gegaan dat de begrotingsconsequenties van de voorgenoemde wijzigingen worden goedgekeurd door de ministeries van Financiën en SZW. Vooruitlopend op de formele goedkeuring heeft het ministerie van Financiën aangegeven begrip te hebben voor de aanscherping van de toezichtaanpak en de daaruit voortvloeiende (meerjarige) toename van de toezichtcapaciteit en middelen met EUR 16,9 miljoen, zoals beschreven in paragraaf 4.2. Wel heeft het ministerie te kennen gegeven de nieuwe toezichtorganisatie een aanvullende efficiëntie-taakstelling op te leggen van 6% (EUR 8,0 miljoen), te realiseren in de periode 2011 – 2014 (jaarlijks 1,5%). DNB committeert zich hieraan. Voor 2011 betekent dit een ombuiging van EUR 1,9 miljoen, waardoor de toezichtbegroting zal uitkomen op EUR 123,7 miljoen. Ten tijde van het indienen van deze begroting was nog niet duidelijk hoe de taakstelling zou worden ingevuld. Deze is derhalve nog niet verwerkt in voorliggende begroting.

Door afrondingsverschillen zijn in de tabellen sommige totalen niet precies de som van de daarboven opgenomen bedragen.

¹ De toezichtbegroting bestaat uit hoofdstukken 4 en 8 en bijlagen 1, 2, 3 en 4 van de DNB-begroting.

I HIGHLIGHTS 2011

Herstel van vertrouwen

Hoog op DNB's agenda voor 2011 en volgende jaren staan herstel van het in de kredietcrisis geschade vertrouwen en streven naar financiële stabiliteit. Hiertoe vergroot DNB haar inspanningen om de schokbestendigheid van het financiële stelsel te bevorderen en de opbouw van onevenwichtigheden tegen te gaan. Deze twee doelstellingen zijn leidend voor alle onderdelen van DNB als centrale bank, en als toezichthouder op financiële instellingen en het betalingsverkeer. Onderstaande *highlights* geven een overzicht van de diverse maatregelen.

Financiële stabiliteit: analyse versterken en vertalen in actie

Prioriteit krijgt de versterking van de macro-prudentiële analyse, onder meer door stresstests te houden. Hierbij is er speciale aandacht voor de vertaalslag van deze analyse in concrete risicomitigerende acties, waaronder de vergroting van de buffers in het financiële stelsel. Doel is een consistente toepassing van macro-prudentiële inzichten in het micro-toezicht en – vice versa – de verwerking van micro-prudentiële bevindingen in de instellingsoverschrijdende analyses. Hiervoor ontwikkelt DNB ook macro-prudentiële instrumenten. Hierin draagt DNB bij aan, en maakt zij gebruik van, inzichten en aanbevelingen uit de Financial Stability Board, het IMF en de in 2011 op te richten European Systemic Risk Board. Verder zet DNB zich in voor een versterking van de crisismanagement- en -resolutie-instrumenten, gericht op vermindering van systeemrisico's.

Toezicht: aanscherpen aanpak

Medio 2010 heeft DNB het programma visie op toezicht gestart om haar toezicht aan te scherpen. Aan de hand van de lessen uit de kredietcrisis en externe evaluaties heeft DNB een nieuwe toezichtvisie ontwikkeld en – op verzoek van de Tweede Kamer – een plan van aanpak voor interne cultuurverandering gemaakt. Speerpunten zijn het vaker hanteren van een instellingsoverschrijdend perspectief, in aanvulling op de meer traditionele aanpak, en het sneller uitvoering geven aan risico-mitigerende acties. Hierbij zal het toezicht meer aandacht schenken

aan vooruitziende elementen, zoals strategie en gedrag. Het plan van aanpak doet concrete voorstellen om het toezicht indringender en vasthoudender te maken. Met dit doel gaat DNB onder meer scherper onderscheid maken tussen preventief toezicht en interventie en komt er meer aandacht voor intern risicomanagement en voor de kwaliteitsbewaking. Hiertoe zal een consistente en onafhankelijke toetsing van toezichtprocessen, intern en extern, plaatsvinden. Concrete veranderingen in de structuur, cultuur en werkwijze van DNB als toezichthouder zijn inmiddels in gang gezet. Tegelijkertijd blijft DNB zich inzetten voor een betere wet- en regelgeving, nationaal en internationaal. Zo werkt zij mee aan de ontwikkeling van Basel III en Solvency II. In het toezicht op internationale ondernemingen zal DNB intensiever samenwerken met collega-toezichthouders.

Betalingsverkeer: streven naar een veilig en betrouwbaar betalingsverkeer

DNB zet zich in voor een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer, zowel in Nederland als in Europa. Hierbij krijgt het veiligheidsaspect de komende jaren extra aandacht; in 2011 gaat DNB de bestrijding van identiteitsdiefstal en van andere vormen van *cybercrime* verbeteren. Ook biedt DNB assistentie aan Nederlandse partijen bij de voorbereiding op de *Single Euro Payments Area*, wat zal leiden tot een efficiënter Europees betalingsverkeer. Een ander doel voor DNB is specialisatie in het onderpand- en liquiditeitsmanagement, waarmee zij zich wil onderscheiden in Europa. Hiertoe gaat ze in 2011 onder meer de opzet en operatie van het onderpandbeheer evalueren, alsook de risicokaders verduidelijken. Hiernaast zal DNB een voortrekkersrol blijven vervullen in de ontwikkeling van het Europese betalingsverkeer. Zij zet zich hiervoor actief in binnen het Eurosysteem, zoals bij de ontwikkeling van het nieuwe gemeenschappelijke onderpandsysteem CCBM2.

Monetaire taken: heroriëntatie beleid en integraal balansbeheer

Naar aanleiding van de kredietcrisis richt DNB's onderzoek zich onder meer op de vraag of het monetair beleid kan worden ingezet om financiële onevenwichtigheden tegen te gaan, ook als die op korte termijn geen directe bedreiging voor prijsstabiliteit vormen. In de discussie hierover bestaat een samenhang met het macro-prudentiële beleid, in welk verband specifieke instrumenten worden ontwikkeld voor de beheersing van de financiële stabiliteit. Ook in het advieswerk staan de gevolgen van de kredietcrisis centraal, samen met de analyse van de interactie tussen de reële en de financiële sector. Thema's zijn onder meer het ontstaan van financiële onevenwichtigheden en de betekenis hiervan voor het beleid, en de invloed van de kredietverlening, geld en vermogen op reële transacties. Daarnaast zal DNB in 2011 opties voor de institutionele versterking van de Economische en Monetaire Unie blijven agenderen, vooral op het terrein van de begrotingscoördinatie. Ook de vraag naar een ordelijke *exit* uit de thans ruime monetaire beleidsomgeving zal veel aandacht vergen.

In het balansbeheer zijn de risico's voor DNB en het Eurosysteem toegenomen. Dit is een gevolg van de uitvoering van het onconventionele monetaire beleid (het opkopen van *covered bonds* en staatsobligaties) en de ruimere verstrekking van monetair krediet. Daarnaast nemen DNB's vorderingen in vreemde valuta toe als gevolg van IMF-steunprogramma's. Deze ontwikkelingen stellen hogere eisen aan het integrale balansbeheer. Met de oprichting van een Risk Comité wil DNB de monitoring en beheersing van financiële en operationele risico's versterken.

Statistiek: aanpassingen aan veranderende informatiebehoefte

De vraag naar statistische informatie verandert als gevolg van de komst van nieuwe Europese toezichtautoriteiten, wijzigingen in de (inter)nationale wet- en regelgeving en de aanscherping van het toezicht. DNB wil inspelen op de veranderende informatiebehoefte. Hiertoe ontwikkelt zij een toekomstvisie en een meerjarenprogramma voor een structurele herziening van de statistische informatievoorziening.

Begrote kosten 2011

De totaal begrote kosten in 2011 bedragen EUR 318,2 miljoen. Dit betekent een stijging van EUR +0,8 miljoen ten opzichte van het begrote kostenniveau in 2010 (EUR 317,4 miljoen). Deze stijging is de resultante van de volgende ontwikkelingen bij de respectievelijke hoofdtaken:

- Een intensivering bij de hoofdtak financiële stabiliteit voor het versterken van de macro-prudentiële analyse (EUR +3,0 miljoen).
- Een intensivering van de hoofdtak toezicht met EUR +8,6 miljoen voor het aanscherpen van de toezichtaanpak zoals deze beschreven staat in de visie op toezicht 2010 – 2014 en het plan van aanpak cultuurverandering alsmede de uitvoering van een aantal nieuwe wettelijke taken van DNB.
- Een daling van de kosten voor de hoofdtak betalingsverkeer met EUR -11,9 miljoen als gevolg van lagere productiekosten bankbiljetten omdat eenmalig een lager aantal te produceren biljetten aan Nederland is toegewezen.
- Een stijging van de kosten van de overige hoofdtaken met EUR +1,1 miljoen.

2 DNB-BREED OVERZICHT

DNB waakt over de financiële stabiliteit in Nederland en draagt daarmee bij aan een gezonde economie en de welvaart van ons land. De financiële stabiliteitstaak is de grote gemene deler van ons werk als toezichthouder en centrale bank. Pijlers voor financiële stabiliteit zijn solide en integere financiële ondernemingen, een veilig en efficiënt betalingsverkeer, monetaire stabiliteit en een evenwichtig financieel-economisch beleid (tabel 2.1.1). Dit zijn de maatschappelijke effecten die DNB in haar taakuitvoering voor ogen staan.

2.1 Doelstellingen

De beoogde maatschappelijke effecten vinden hun weerslag in doelstellingen op de volgende gebieden: (1) financiële stabiliteit, (2) solide en integere ondernemingen door toezicht, (3) betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer, (4) monetaire stabiliteit en (5) evenwichtig financieel-economisch beleid. Daarnaast is (6) de goede uitvoering van de aan onze organisatie toevertrouwde statistiektak een doelstelling.

Het realiseren van deze doelstellingen vraagt om een stevige ‘fundering’ die in een aantal intern gerichte doelstellingen is weergegeven: (7) tijdige en gefundeerde inzichten, (8) talentvolle en betrokken medewerkers en een slagvaardige cultuur en (9) een effectieve, efficiënte en integere organisatie. Om haar doelstellingen te behalen is het verder van belang dat DNB effectieve beïnvloedingsmogelijkheden tot haar beschikking heeft, bijvoorbeeld in internationale fora. Tabel 2.1.2 biedt een overzicht van de belangrijkste (operationele) doelstellingen. Deze doelstellingen zijn nader uitgewerkt en toegelicht in de hoofdstukken 3 t/m 8.

Tabel 2.1.1 Maatschappelijke effecten

Maatschappelijke effecten	Indicator / streefwaarde
1. Financiële stabiliteit	Het financiële systeem is in staat financiële middelen efficiënt te alloceren, schokken goed op te vangen en intern geen spanning op te bouwen.
2. Toezicht: Solide en integere financiële ondernemingen	Financiële instellingen hebben voldoende vermogen om aan hun verplichtingen te voldoen en hebben een solide en integere bedrijfsvoering.
3. Betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer	De afwikkeling van het betalingsverkeer verloopt soepel, betrouwbaar en efficiënt.
4. Monetaire stabiliteit	Een prijsstijging van minder dan, maar wel dichtbij twee procent in het eurogebied op middellange termijn.
5. Evenwichtig financieel-economisch beleid	Positieve beoordeling door stakeholders van DNB-inbreng op basis van kwalitatieve indicatoren.

Tabel 2.1.2 Belangrijkste DNB-brede doelstellingen

Doelstelling	(Sub)doelstelling 2011	Hfdst
1. Financiële stabiliteit	1a. Versterken van macro-prudentiële analyse en consistent toepassen daarvan.	3
	1b. Beheersen van macro-prudentiële risico's.	3
	1c. Overdracht DNB-expertise aan andere NCB's door middel van technische assistentie.	3
2. Toezicht: Solide en integere ondernemingen	2a. Uitvoeren van goed en effectief toezicht.	4
	2b. Aanscherpen van toezichtaanpak DNB.	4
	2c. Bijdragen aan - en implementeren van wijzigingen in wet- en regelgeving.	4
	2d. Versterken van internationale samenwerking en internationaal overleg.	4
3. Betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer	3a. Een uitstekende uitvoering van de chartale en girale taken.	5
	3b. Bijdragen aan een maatschappelijk optimale betaalketen en vertrouwens herstel financiële sector.	5
	3c. Specialist in onderpand- en liquiditeitsmanagement.	5
	3d. Behoud van voortrekkersrol in het Europese betalingsverkeer.	5
4. Monetaire stabiliteit	4a. Uitvoeren monetaire taken, met specifieke aandacht voor heroriëntatie op monetaire beleidsstrategie, en interactie tussen reële en financiële sector.	6
	4b. Goede uitvoering monetaire operaties en reservebeheer taken.	6
	4c. Opzetten van een risk comité voor integraal risicobeheer op balansniveau.	6
	4d. Harmonisatie van ICT-systemen binnen het Eurosysteem.	6
5. Evenwichtig financieel-economisch beleid	Onderdeel van (sub)doelstelling 4a.	6
6. Goede uitvoering van statistiektaak	6a. Opstellen van actuele visie op de statistiekfunctie van DNB.	7
	6b. Onder architectuur vernieuwen van statistieksystemen.	7
	6c. Helpen vormgeven aan- en implementeren van veranderingen in de informatiebehoefte.	7
7. Tijdige en gefundeerde inzichten	7a. Wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling en onderhoud van econometrisch instrumentarium.	6
8. Talentvolle en betrokken medewerkers en een slagvaardige cultuur	8a. Een goede en interessante werkgever zijn en blijven.	8
9. Effectieve, efficiënte en integere organisatie	9a. Een effectieve uitvoering van ondersteunende activiteiten, teneinde kosten te beheersen.	8
	9b. Een representatief niveau van integriteit en compliance.	8
	9c. Het implementeren van een verbeterde projectbesturing en portfolio-management.	8
	9d. De inzet op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen een extra impuls geven.	8
	9e. Open en transparant communiceren over werkzaamheden.	8
	9f. Verder professionaliseren van informatiemanagement en informatievoorziening.	8
	9g. Voltooiing van de lopende renovatie- en nieuwbouwactiviteiten.	8

2.2 Risico's

DNB onderkent verscheidene risico's die haar kunnen belemmeren haar doelen te behalen. Tabel 2.2 biedt een overzicht van de vijf belangrijkste risico's.

DNB houdt rekening met deze risico's en neemt waar mogelijk maatregelen. Zo heeft DNB een analyse van de internationale verhoudingen gemaakt, verkent zij de mogelijkheden tot allianties met andere centrale banken en zoekt zij naar andere alternatieven om invloed te behouden op internationaal niveau: binnen het Euro-systeem en andere fora als het IMF en de G20.

Enkele risico's hangen samen met een eventueel gebrek aan resources voor het komende jaar voor zowel de reguliere-, als de veranderdoelstellingen. De veranderdoelstellingen zullen in aparte projectorganisaties worden opgepakt, waardoor voldoende management-aandacht aan de beoogde veranderingen zal worden besteed. Door extra op de voortgang van reguliere doelstellingen te sturen, zorgt DNB dat de uitvoering van haar reguliere werkzaamheden niet te lijden heeft onder de aandacht voor veranderdoelstellingen.

Tabel 2.2 Belangrijkste DNB-brede risico's

Risico's 2011

1. Economisch herstel blijft voorlopig uit met negatieve gevolgen voor het financiële stelsel binnen Nederland.
2. Door veranderende internationale verhoudingen verslechtert de positie van Nederland binnen het economisch-financiële bestel en dientengevolge daalt de invloed van DNB binnen internationale gremia.
3. Gebrek aan benodigde resources (budget, mensen) leidt ertoe dat gestelde verbeterdoelstellingen niet kunnen worden bereikt.
4. De implementatie van gewenste verbeterdoelstellingen binnen DNB leidt tot verminderde aandacht voor de uitvoering van reguliere werkzaamheden.
5. Cultuuromslag is een proces van lange adem. Onvoldoende begrip hiervoor bij de politiek, media en publiek leidt tot het uitblijven van vertrouwensherstel.

Tabel 2.3.1.1 Kosten en investeringen

EUR miljoen

	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil	Realisatie 2009
Reguliere bedrijfskosten				
Personeelskosten	157,0	151,2	5,8	140,4
Andere beheerskosten	83,8	74,2	9,5	76,8
Afschrijving op vaste activa	30,9	30,0	0,8	20,8
Overige bedrijfsopbrengsten	-1,4	-1,5	0,1	-1,3
Activering eigen personeel	-3,1	-2,1	-1,0	-5,6
Totaal reguliere bedrijfskosten	267,2	252,0	15,3	231,1
Overige bedrijfskosten				
Productiekosten bankbiljetten	15,8	24,8	-9,0	25,1
Pensioenlast ¹	35,2	40,6	-5,5	2,2
Totaal kosten	318,2	317,4	0,8	258,4
Totaal investeringen	47,4	76,7	-29,2	68,1

¹ Pensioenlast 2010 en 2011: saldo van te betalen pensioenpremie en werknemersbijdrage. Pensioenlast 2009: saldo van pensioenlast conform RJ-271, toegerekende beleggingsopbrengsten en werknemersbijdrage.

2.3 Begrote kosten en investeringen

De ambities en doelstellingen van DNB voor 2011 resulteren in een kostenbegroting van EUR 318,2 miljoen en een investeringsbegroting van EUR 47,4 miljoen.

2.3.1 Totaaloverzicht DNB-begroting 2011

In tabel 2.3.1.1 zijn per kostensoort de verschillen tussen begroting 2011 en begroting 2010 weergegeven. Daarnaast wordt ter vergelijking de realisatie 2009 getoond.

De totale kosten stijgen met EUR +0,8 miljoen ten opzichte van 2010. Wanneer de productiekosten bankbiljetten en de pensioenlasten buiten beschouwing worden gelaten, nemen de reguliere bedrijfskosten met EUR +15,3 miljoen toe. Hieronder volgt een korte toelichting op de ontwikkelingen per kostensoort.

Personeelskosten (exclusief pensioenlasten)

De Personeelskosten in de begroting 2011 stijgen met EUR +5,8 miljoen ten opzichte van begroting 2010 (zie tabel 2.3.1.2).

De lonen en overige salarische kosten nemen in 2011 met EUR +4,2 miljoen toe. Deze stijging is het gevolg van een formatie uitbreiding met 66 fte (van 1572 fte in begroting 2010 tot 1637 fte in 2011; zie ook de formatieontwikkeling in bijlage 6). Deze formatie uitbreiding leidt tot een kostenstijging van EUR +6,0 miljoen. Daar staat tegenover een kostendaling van EUR -1,8 miljoen voor de CAO-ontwikkeling.

De kosten eigen personeel stijgen met EUR +1,3 miljoen, hoofdzakelijk als gevolg van de uitbreiding van formatie en tijdelijke uitbreiding van het wervingsbudget (EUR +0,5 miljoen).

Tabel 2.3.1.2 Personeelskosten (excl. pensioenlasten)

EUR miljoen

	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil	Realisatie 2009
Lonen en overige salarische kosten	126,1	122,0	4,2	113,3
Sociale lasten	11,7	11,5	0,3	11,0
Kosten eigen personeel	19,1	17,8	1,3	16,2
Totaal personeelskosten	157,0	151,2	5,8	140,4

Tabel 2.3.1.3 Andere beheerskosten

EUR miljoen

	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil	Realisatie 2009
Externe inhuur en uitbesteed werk	28,2	20,8	7,4	22,1
Reis- en verblijfkosten	6,2	5,6	0,6	6,0
Huisvestingskosten	9,2	8,2	1,0	8,9
Inventariskosten	2,1	2,1	0,0	3,8
Softwarekosten	15,1	14,4	0,7	9,1
Kantoorkosten	9,1	8,3	0,8	12,3
Algemene kosten	14,0	15,0	-1,0	14,6
Totaal andere beheerskosten	83,8	74,2	9,5	76,8

Andere beheerskosten

De andere beheerskosten nemen in de begroting 2011 met EUR +9,5 miljoen toe ten opzichte van de begroting 2010 (zie tabel 2.3.1.3).

De kosten voor inhuur van externe expertise stijgen in 2011 met EUR +7,4 miljoen. Deze kostenstijging wordt veroorzaakt door het vergroten van de capaciteit voor ICT-projecten. Deze aanvullende capaciteit zal met externe inhuur worden ingevuld. Belangrijke ICT-projecten in 2011 zijn de aanpassing van FIRM in verband met de aanscherping van de toezichtaanpak (zie hoofdstuk 4), de ontwikkeling van het nieuwe gemeenschappelijke onderpandsysteem CCBM2 (zie hoofdstuk 5), de vernieuwing en verbetering van statistieksystemen (zie hoofdstuk 7) en de upgrade van het financiële ERP-systeem van DNB.

De stijging van de huisvestingskosten in 2011 is het gevolg van een toename van de onderhoudskosten tot een "normaal" niveau. Tijdens de verbouwingsperiode van de hoofdbank Amsterdam (welke loopt tot eind 2010) is

een deel van het onderhoud binnen het bouwproject meegenomen.

Afschrijvingskosten

De afschrijvingskosten nemen in 2011 per saldo met EUR +0,8 miljoen toe voornamelijk als gevolg van de ingebruikname van het nieuwe personeelsinformatiesysteem en de afschrijvingen van de nieuwe Pc's en bijbehorende infrastructuur (zie tabel 2.3.1.4).

Activering eigen personeel

De activering van eigen personeel in het kader van zelfontwikkelde software is hoger dan in 2010 als gevolg van een intensivering van de ICT-inspanningen voor het project CCBM2 (effect EUR -1,8 miljoen) in combinatie met een voorzichtiger inschatting van de activeerbaarheid van de overige projecten in 2011 (effect EUR +0,8 miljoen).

Productiekosten bankbiljetten

De Productiekosten bankbiljetten dalen ten opzichte van de begroting 2010 met EUR -9,0 miljoen omdat eenmalig een lager aantal te produceren biljetten aan Nederland is toegewezen.

Tabel 2.3.1.4 Afschrijvingen

EUR miljoen

	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil	Realisatie 2009
Gebouwen en installaties	12,0	12,2	-0,2	8,0
Inventarissen	18,9	17,8	1,1	12,8
Totaal afschrijvingen	30,9	30,0	0,8	20,8

Tabel 2.3.1.5 Investerings

EUR miljoen

	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil	Realisatie 2009
Gebouwen en installaties	14,6	38,4	-23,8	51,4
Inventarissen	32,8	38,3	-5,4	16,8
Totaal investeringen	47,7	76,7	-29,2	68,1

Pensioenlasten

De pensioenlasten worden in 2011 begroot op EUR 35,2 miljoen (na aftrek van de eigen bijdrage van de werknemers van 5%). Dit is een daling van EUR -5,5 miljoen ten opzichte van de begroting 2010. De pensioenlasten zijn gebaseerd op de betaalde premies, waarbij net als in 2010 rekening is gehouden met 34% premie. Deze premie is gebaseerd op de huidige dekkingsgraad van het pensioenfonds DNB en volgt uit de met de uitvoerder afgesproken premiestaffel. Het verschil met de begroting 2010 komt voort uit een nauwkeuriger inschatting van de relevante personeelskosten waarover de premie geheven moet worden. In het voorjaar van 2011 wordt de werkelijk door DNB af te dragen pensioenpremie vastgesteld, waarbij de dekkingsgraad per 1 januari 2011 leidend is.

Investerings

De daling voor de investeringen in gebouwen en installaties en inventarissen in 2011 komt door het afronden van de nieuwbouw/renovatie van de hoofdbank in Amsterdam (zie tabel 2.3.1.5).

2.3.2 Kosten en personele inzet per hoofdtaak

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de integrale kosten voor de verschillende hoofdtaken van DNB. De kosten per hoofdtaak in tabel 2.3.2 zijn gebaseerd op een bottom-up berekening van de begrote activiteiten, de daarbij behorende kosten en de toerekening van deze kosten aan de hoofdtaken. Tevens wordt de personele inzet (in fte) voor het totaal van de primaire en ondersteunende activiteiten van de respectievelijke hoofdtaken weergegeven.

In de hoofdstukken 3 t/m 7 worden de kosten per hoofdtaak verder toegelicht. Bovendien is in bijlage 5 een nadere detaillering van de kosten en fte per hoofdtaak opgenomen.

Tabel 2.3.2 Begroting per hoofdtaak

EUR miljoen

	Personele inzet fte	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil '11 - '10	Realisatie 2009
Financiële stabiliteit	76	14,5	11,5	3,0	19,5
Toezicht	697	125,6	117,0	8,6	95,5
Betalingsverkeer	408	90,7	102,6	-11,9	85,7
Monetaire taken	292	56,6	57,4	-0,7	39,1
Statistieken	164	30,8	28,9	1,8	18,6
Totaal	1.637	318,2	317,4	0,8	258,4

2.3.3 Meerjarige kostenontwikkeling

In tabel 2.3.3 is de voorziene kostenontwikkeling in de periode 2011 t/m 2015 weergegeven.

Onderstaande tabel laat zien dat voor de jaren na 2012 de kosten gematigd toenemen onder invloed van inflatie en CAO-verwachtingen. In 2012 nemen de kosten daarnaast toe als gevolg van het wegvallen van de eenmalige

lagere productiekosten bankbiljetten in 2011 (onder centrale banktaken).

De toezichtkosten vertonen in 2012 en 2013 een lichte stijging. Deze wordt veroorzaakt door de verdere invulling van de uitbreiding van de toezichtcapaciteit in die jaren in verband met het aanscherpen van de toezichtaanpak (zie verder paragraaf 4.2).

Tabel 2.3.3 Raming bedrijfskosten DNB 2011 t/m 2015

EUR miljoen

Onderdeel	2011	2012	2013	2014	2015
Raming jaar-1		318	335	339	345
a. Centrale banktaken		8	-3	2	0
b. Toezicht		1	2	0	0
c. Ondersteuning		1	-1	-2	-4
d. Cao en inflatie		6	6	7	7
Raming jaar	318	335	339	345	348

3 FINANCIËLE STABILITEIT: EUR 14,5 MILJOEN

Hoofddoelstellingen van DNB zijn financiële stabiliteit en herstel van het in de kredietcrisis geschade vertrouwen. De crisis stimuleert DNB om kritischer te waken over de schokbestendigheid en eventuele opbouw van onevenwichtigheden van het financiële systeem. Prioriteit heeft dan ook de versterking van de macro-prudentiële analyse en de vertaling daarvan in concrete acties en mitigerende maatregelen. Dit betekent onder andere dat DNB kiest voor een meer themagerichte en instellingsoverstijgende aanpak. Daarbij sluit DNB nauw aan bij internationale initiatieven zoals van de nieuwe *European Systemic Risk Board* (ESRB) en de *Financial Stability Board* (FSB). Hierbij wil DNB de voordelen van de combinatie van haar centrale bank- en prudentiële toezichttaken optimaal benutten.

3.1 Doelstellingen

a) Versterken van macro-prudentiële analyse en consistent toepassen daarvan

Macro-prudentiële analyse en beleid richten zich op de soliditeit van het financiële stelsel als geheel. Oogmerk is kwetsbaarheden en risico's voor én in het financiële systeem te verminderen of weg te nemen. In de macro-prudentiële analyse draait het om de samenwerking tussen financiële instellingen, markten en infrastructuur, en de reële economie. DNB zal deze analyse intensiveren en vertalen in concrete acties en maatregelen in nationaal en internationaal verband. Omgekeerd maakt DNB gebruik van internationale inzichten en initiatieven van bijvoorbeeld de ESRB of de FSB voor haar analyses en beleidvorming. De ESRB zal op Europees niveau systeemrisico's signaleren en concrete aanbevelingen doen om deze het hoofd te bieden. Verder wil DNB op basis van haar waarschuwingen voor financiële risico's, aanpassingen in het gedrag van externe partijen bevorderen. Zij doet dit in haar

toezicht op de financiële ondernemingen, in beleidsmaatregelen en publicaties. Zo publiceert DNB elk half jaar het Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS, zie www.dnb.nl). Daarnaast zal DNB verder werken aan de ontwikkeling van macro-prudentiële instrumenten, bijvoorbeeld anti-cyclische kapitaaleisen voor banken, die momenteel in internationaal verband worden besproken.

Een van de lessen uit de kredietcrisis is dat de ontwikkelingen in financiële systemen en markten grote gevolgen kunnen hebben voor financiële ondernemingen, en vice versa. Inzet van DNB is een consistente toepassing van de macro-prudentiële analyse op andere beleids-terreinen. Een concreet voorbeeld is de toepassing van stresstests om zicht te krijgen op de stabiliteit van instellingen en het stelsel als geheel onder extreme omstandigheden. Intern gaat DNB de samenwerking tussen de verschillende divisies en expertises intensiveren door middel van thema-onderzoeken, kennisnetwerken en analyses in het kader van het OFS.

Van oudsher ontleent DNB grote voordelen aan de combinatie van haar rol als centrale bank, met taken op het gebied van monetair beleid, financiële markten, betalingsverkeer en statistiek, en als toezichthouder op financiële ondernemingen. Dit levert inhoudelijke en praktische synergieën op. Zo heeft DNB een beter overzicht van het financiële stelsel en beschikt over een scala aan instrumenten voor gebruik in normale en bijzondere omstandigheden. DNB blijft deze voordelen structureel benutten en uitdragen in haar

Tabel 3.1.1 Financiële stabiliteit

Doelstellingen 2011

- a) Versterken van macro-prudentiële analyse en consistent toepassen daarvan.
- b) Beheersen van macro-prudentiële risico's.
- c) Overdracht DNB-expertise aan andere NCB's door middel van technische assistentie.

analyses, in haar beleid en in de internationale overlegorganen waarin Nederland deelneemt, zoals het IMF, BIS, ESCB, ESRB en FSB.

b) Beheersen van macro-prudentiële risico's

DNB zet zich in voor het financiële stelsel en het vertrouwen daarin. Analyse, beleid en specifieke maatregelen in toezicht en betalingsverkeer zijn erop gericht financiële instellingen en systemen zo sterk te maken dat zij (externe) schokken goed kunnen verwerken. Tijdens de kredietcrisis bleek echter dat geen enkele instelling of systeem absoluut veilig is en soms bijzondere maatregelen noodzakelijk zijn. Daarom spant DNB in Bazels verband zich in voor de beheersing van de systeemrisico's van grote instellingen en het tegengaan van pro-cycliciteit in het financiële stelsel. Tegelijkertijd onderzoekt DNB als lid van het Eurosysteem 'de exitstrategie', ofwel hoe en op welk moment de bijzondere maatregelen te beëindigen zijn zonder het prille economische herstel in de kiem te smoren. Tevens werken DNB en het ministerie van Financiën samen aan de verbetering van het Nederlandse crisis-instrumentarium en de garantieregelingen (met name het depositogarantiestelsel).

c) Overdracht DNB-expertise aan andere NCB's door middel van technische assistentie

Ter bevordering van de financiële stabiliteit in andere landen draagt DNB haar expertise over aan buitenlandse centrale banken via bi- of multilaterale technische samenwerking. De doelgroep omvat de twaalf landen uit de Nederlandse kiesgroep bij het IMF en de vier landen waarmee Nederland bijzondere (historische) banden heeft. Op ad hoc basis werkt DNB samen met centrale banken van buiten deze groep.

3.2 Begrote kosten

De begroting 2011 voor financiële stabiliteit bedraagt EUR 14,5 miljoen. Dit is een toename van EUR +3,0 miljoen ten opzichte van 2010. Deze toename wordt veroorzaakt door de versterking van de financiële stabiliteitstaak (zie paragraaf 3.1). De personele inzet bedraagt in 2011 76 fte tegenover 60 fte in 2010 (zie tabel 3.2.1).

Tabel 3.2.1 Begroting Financiële stabiliteit

EUR miljoen

	Personele inzet fte	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil '11 - '10	Realisatie 2009
Financiële stabiliteit	76	14,5	11,5	3,0	19,5
Totaal	76	14,5	11,5	3,0	19,5

4 TOEZICHT: EUR 125,6 MILJOEN

De Nederlandsche Bank (DNB) gaat haar toezichtaanpak verder aanscherpen. DNB heeft begin dit jaar haar nieuwe visie op toezicht 2010-2014 ontwikkeld en gepubliceerd en in aanvulling daarop in augustus het plan van aanpak cultuurverandering toezicht DNB opgesteld, op verzoek van de Tweede Kamer. Goed en effectief toezicht is het oogmerk van de veranderingen die in gang zijn gezet in de structuur en cultuur van de organisatie. Met hetzelfde doel voor ogen werkt DNB aan de verbetering van wet- en regelgeving, nationaal en internationaal. Tot slot zullen veranderingen in de internationale regelgeving en in de samenwerking met buitenlandse toezichthouders hun weerslag krijgen op de Nederlandse regelgeving en het toezicht.

Vooruitlopend op de formele goedkeuring van de begroting heeft het ministerie van Financiën aangegeven begrip te hebben voor de aanscherping van de toezichtaanpak en de daaruit voortvloeiende (meerjarige) toename van de toezichtcapaciteit en middelen met EUR 16,9 miljoen, zoals beschreven in paragraaf 4.2. Wel heeft het ministerie te kennen gegeven de nieuwe toezichtorganisatie een aanvullende efficiëntie-taakstelling op te leggen van 6% (EUR 8,0 miljoen), te realiseren in de periode 2011 – 2014 (jaarlijks 1,5%). DNB committeert zich hieraan. Voor 2011 betekent dit een ombuiging van EUR 1,9 miljoen, waardoor de toezichtbegroting zal uitkomen op EUR 123,7 miljoen. Ten tijde van het indienen van deze begroting was nog niet duidelijk hoe de taakstelling zou worden ingevuld. Deze is derhalve nog niet verwerkt in voorliggende begroting.

4.1 Doelstellingen

In onderstaande tabel zijn voor 2011 de belangrijkste doelstellingen opgenomen.

a) Uitvoeren van goed en effectief toezicht

Bevordering van de financiële stabiliteit en bescherming van de financiële aanspraken van consumenten zijn strategische doelen van DNB. Als toezichthouder ziet DNB er op toe

dat financiële instellingen solide zijn en voldoende vermogen hebben om aan hun verplichtingen te voldoen. Gekozen is voor risicogebaseerd en proportioneel toezicht en een marktgerichte, efficiënte en onafhankelijke werkwijze. Meer aandacht gaat komend jaar uit naar gedrag en cultuur van financiële ondernemingen en hun beloningsbeleid. DNB ziet er daarbij op toe dat het beloningsbeleid past binnen de kaders van de Europese bankenrichtlijn, de ‘Principes voor een beheerst beloningsbeleid’ van DNB en AFM en de principes van de *Financial Stability Board*. Daarnaast zal DNB het toezicht verdiepen door meer aandacht te geven aan de bedrijfsmodellen en de strategie van de financiële instellingen. Aandachtspunten voor de toezichthouder zijn de wijze waarop de onder toezicht staande instelling competitieve voordelen creëert, hoe zij het vertrouwen van haar klanten behoudt, hoe efficiënt zij is en in hoeverre de strategie van de instelling gedragen wordt door haar stakeholders en bestand is tegen de dynamiek van de omgeving.

b) Aanscherpen toezichtaanpak DNB

De kredietcrisis heeft DNB en veel collega-toezichthouders wereldwijd aangezet tot een herbezinning op hun werk met als oogmerk te komen tot een beter en vooral effectiever toezicht. DNB ontwikkelde een nieuwe visie op toezicht 2010-2014 teneinde het toezicht – beleid en praktijk – aan te scherpen. Die visie is vertaald in het programma Visie Toezicht Activeren ‘VITA’, dat in 2010 van start is gegaan. In VITA is ook het plan van aanpak cultuurverandering toezicht opgenomen: nieuwe acties uit het plan zijn toegevoegd aan VITA en bestaande acties zijn waar nodig aangescherpt.

In de visie op toezicht 2010-2014 en het plan van aanpak draait het om de wijze waarop DNB haar toezicht inricht en uitvoert. Speerpunten zijn het werken vanuit een instellingsoverstijgend perspectief – met een nauwe aansluiting tussen macro en micro toezicht – en het zo snel mogelijk uitvoeren van risicomitigerende acties ofwel: *van analyse naar actie*.

Tabel 4.1.1 Toezicht

Doelstellingen 2011
a) Uitvoeren van goed en effectief toezicht.
b) Aanscherpen toezichtaanpak DNB.
c) Bijdragen aan- en implementeren van wijzigingen in wet- en regelgeving.
d) Versterken van internationale samenwerking en internationaal overleg.

De kredietcrisis toont het belang van een meer instellingsoverstijgend toezicht aan. De verwevenheid tussen financiële instellingen en hun omgeving – waaronder andere financiële instellingen, financiële markten en de reële economie – is groter dan voorheen werd verondersteld. Aangezien DNB zowel centrale bank als prudentieel toezichthouder is, kan zij het instellingsoverstijgend toezicht ook daadwerkelijk handen en voeten geven. Een bredere blik kan de toezichthouder verwerven met een verdere versterking van de bestaande expertisecentra die werken vanuit risicogebieden die relevant zijn voor alle soorten instellingen. Een ruimer blikveld verkrijgt DNB ook door de versterking van het instellingsoverschrijdende, macro-prudentiële toezicht en een betere aansluiting van micro- en macrotoezicht. Voorbeelden hiervan zijn het gebruik van stresstesten, de beoordeling van de systeemrelevantie van instellingen en de ontwikkeling van beleidsinstrumenten waarmee systeembrede risico's kunnen worden afgezwakt.

Tweede speerpunt is: *van analyse naar actie*. In het plan van aanpak cultuurverandering zijn de vijf elementen van ‘Goed en effectief toezicht’ uit het IMF rapport: “The Making of Good Supervision; Learning to Say No” opgenomen. Op basis daarvan zijn onder meer de volgende maatregelen geformuleerd:

- Reorganisatie van het toezicht. Er komt een vijfde toezichtdivisie met twee nieuwe afdelingen voor interventie en voor intern risicomanagement. De nieuwe interventieafdeling komt in actie als een instelling in een situatie van verhoogd risico terechtkomt en snelle interventie geboden is. De nieuwe afdeling voor intern risicomanagement beoordeelt de risico-analyses die toezichthouders maken. Zij houdt in de gaten of de interventieafdeling tijdig wordt ingeschakeld als er problemen rijzen bij instellingen. Van de nieuwe divisie maken ook de bestaande expertisecentra deel uit, evenals een nieuw expertisecentrum voor gedrag en cultuur. Hoog op de agenda staan de versterking en de betere aanwending van de toezichtexpertises, met name op het gebied van financieel risico. De organisatorische veranderingen krijgen ultimo 2010 hun beslag.
- Het personeelsbeleid van DNB wordt aangescherpt en het functioneren van het topmanagement wordt periodiek beoordeeld. DNB'ers moeten beschikken over voldoende actuele kennis om nieuwe en

complexe vraagstukken aan te pakken en over het vermogen om de ontwikkelingen in de financiële sector op de voet te volgen en te analyseren. Ook moeten ze snel kunnen omschakelen van dialoog naar resultaatgericht ingrijpen.

- Het toezicht zal vaker extern en onafhankelijk worden getoetst en geëvalueerd. Op korte termijn zal het IMF het toezicht toetsen, mede aan de hand van de door het IMF opgestelde criteria voor effectief toezicht, en een *Financial Sector Assessment update* (FSAP) uitvoeren. Daarnaast zal DNB deelnemen aan *peer reviews*, waarbij toezichthouders een kritische analyse maken van elkaars toezicht, onder de coördinatie van de Europese organisaties van toezichthouders (CEBS, CEIOPS). Deze *peer reviews* worden uitgevoerd door ervaren toezichthouders uit andere Europese lidstaten. De Algemene Rekenkamer zal voorts worden verzocht het toezicht van DNB periodiek te toetsen op effectiviteit en doelmatigheid.
- Daarnaast wordt de rol van de Raad van Commissarissen (RvC) inzake het toezicht versterkt. Dit betekent concreet dat de RvC een rol krijgt bij beleidsmatige aspecten, zoals het waarborgen van kwaliteit en effectiviteit van het beleid, en de uitvoering van het toezicht in algemene zin. Dit vereist aanpassing van de betreffende regelgeving. DNB zal hierover voorstellen doen aan de minister van Financiën. Daarnaast zal de samenstelling van de RvC voldoende kennis van en affiniteit met de financiële sector moeten waarborgen.
- Ten slotte wordt gewerkt aan een verbetering van de communicatie richting publiek, binnen de grenzen van de wettelijke geheimhoudingsplicht. Dit is niet alleen van belang vanuit het oogpunt van verantwoording, maar ook om het publiek meer inzicht te geven in wat het van DNB mag verwachten. Toezicht, hoe goed ook, zal deconfitures nooit volledig kunnen uitsluiten. Een betere communicatie met het publiek kan helpen het inzicht te vergroten in wat het toezicht wel en niet kan bewerkstelligen.

c) Bijdragen aan- en implementeren van wijzigingen in wet- en regelgeving

Effectief toezicht vereist ook adequate wet- en regelgeving. Er staat een groot aantal wijzigingen in de internationale toezichtregulering en de samenwerking tussen toezichthouders op stapel en dit zal gevolgen hebben voor de nationale regelgeving en de uitvoering

van het toezicht. DNB zal ook in 2011 bijdragen aan de nationale wet- en regelgeving. In de jaarlijkse wetgevingsbrief aan de minister van Financiën geeft DNB haar visie op de kwaliteit van bestaande wetgeving in het licht van de actuele ontwikkelingen en inzichten en biedt waar nodig advies voor aanpassingen.

De belangrijkste nationale en internationale wijzigingen van dit moment zijn:

Bazel III akkoord

Het Bazels Comité van Banktoezichthouders heeft op hoofdlijnen een akkoord bereikt over een reeks maatregelen om de kapitaal- en liquiditeitspositie van banken te versterken. Doel is banken weerbaarder te maken en de kans op toekomstige crises te verkleinen. DNB is sterk betrokken bij het Bazels Comité, dat onder voorzitterschap van DNB-president Nout Wellink staat. Komend jaar zullen naar verwachting onderdelen van het pakket worden afgerond, bijvoorbeeld op het terrein van liquiditeitseisen, en worden de details van de maatregelen nader ingevuld. Het pakket aan maatregelen zal vanaf 2013 gefaseerd in werking treden.

Solvency II

DNB is nauw betrokken bij de ontwikkeling van Solvency II, het nieuwe toezichtraamwerk voor verzekeraars in Europa. Beleidsmatig vraagt de uitwerking van de Solvency II Kaderrichtlijn in lagere regelgeving veel aandacht van DNB. Dit betreft advisering aan het ministerie van Financiën bij de onderhandelingen over de uitvoeringsmaatregelen en intensieve betrokkenheid bij het opstellen van de richtsnoeren voor toezichthouders. Het nieuwe toezichtraamwerk vraagt veel voorbereiding – voor verzekeraars en toezichthouder. Gezien de complexiteit van Solvency II steekt DNB veel tijd in het overleg met verzekeraars. Aan de hand van de resultaten van de vijfde Europese Impact Studie, gepland voor eind 2010, zal er begin komend jaar, zodra de resultaten verwerkt zijn, meer zicht komen op de impact van de voorstellen. Voor verzekeraars en toezichthouders is dit een belangrijk en intensief project. In de loop van 2011 brengt CEIOPS, het comité voor Europese toezichthouders op verzekeraars en pensioenfondsen, advies uit over nadere invulling van Solvency II. Op basis daarvan wordt de huidige toezichtpraktijk getoetst aan de eisen van Solvency II en waar nodig zullen processen en systemen worden aangepast. De invoering van het Solvency II raamwerk

in nationale wetgeving staat gepland voor 1 januari 2013.

Europese bankenrichtlijnen

De Capital Requirements Directives CRD II en CRD III zijn belangrijke wijzigingen in Europese Richtlijnen voor het prudentiële toezicht op banken en beleggingsondernemingen. Deze wijzigingen zullen hun weerslag krijgen in de toezichthouderregelingen van DNB. De projectmatige implementatie van de CRD II, die oktober 2009 van start ging, loopt tot begin 2011. Medio 2010 is DNB begonnen met de invoering van de CRD III: dit project zal in het eerste kwartaal van 2012 afgerond worden. De implementatie van wijzigingen in Europese Richtlijnen omvat het aanpassen van lagere regelgeving en het beleid van DNB alsmede alle facetten van het uitvoerende toezicht waarop deze bepalingen betrekking hebben.

Institutionele vernieuwing pensioensector en bijbehorend toezichtkader

In het kader van de brede aanpak van de pensioenproblematiek van het kabinet-Balkenende IV verschenen begin 2010 drie rapporten waaruit bleek dat het huidige Nederlandse pensioenstelsel zonder de nodige aanpassingen onhoudbaar dreigt te worden en dat pensioenfondsen nog te weinig aandacht hebben voor structureel risicobeleid en de uitvoering van het beleggingsbeleid. Tevens heeft de evaluatie van het Financieel Toetsingskader (FTK), uitgevoerd door DNB en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), uitgewezen dat het huidige toezichtkader te veel ruimte laat om rekeningen naar de toekomst door te schuiven waardoor de gesuggereerde pensioenzekerheid in het geding komt.

Op basis van deze uitkomsten is gekozen voor een tweesporenbeleid: enerzijds wordt ingezet op een aanscherping van het huidige FTK en anderzijds wordt voor sociale partners ruimte gecreëerd om te komen tot een nieuw type pensioenregeling met voorwaardelijke aanspraken, die bijvoorbeeld fluctueren met de beleggingsresultaten van de fondsen of de levensverwachting van de deelnemers. Op basis van de door het toenmalige kabinet opgestelde pensioenagenda zal DNB het komende jaar werken aan een aanscherping van het FTK voor reeds bestaande pensioencontracten. Daarnaast zal DNB in samenwerking met SZW, de sociale partners en de AFM werken aan het opstellen van een toezichtkader voor het nieuwe type pensioencontracten.

Open Boek Toezicht

Informatie over deze en andere nieuwe toezichtregelgeving wordt via Open Boek Toezicht openbaar gemaakt. Open Boek Toezicht is een *web-based* informatieloket, beschikbaar via www.toezicht.dnb.nl. Open Boek Toezicht heeft tot doel om (1) onder toezicht staande ondernemingen en uitvoerende toezichthouders actief te voorzien van allerhande informatie die voor de toezichtpraktijk relevant en bruikbaar is; (2) aanwezige kennis binnen de toezichtorganisatie over de toepassing van toezichtwet- en regelgeving in de praktijk te verzamelen, te beheren en te ontsluiten; en (3) onder toezicht staande ondernemingen te informeren over aanleiding, bedoeling en toepassing van de toezichtnormen/eisen. In 2010 is de techniek achter Open Boek verder verbeterd en is de nadruk verschoven naar content zoals Q&A's, toelichtingen en consultatie van regelgeving (Solvency II, CRD II). Vanaf eind 2010 refereert Open Boek aan www.wetten.nl voor de ontsluiting van regelgeving. In 2011 wordt de aangeboden informatie verder uitgebreid.

d) Versterken van internationale samenwerking en internationaal overleg

Internationale samenwerking tussen toezichthouders wordt steeds belangrijker. De Europese Commissie, de Raad en het Europees Parlement hebben het besluit genomen om de comités van toezichthouders (CEBS voor banken en CEIOPS voor pensioenfondsen en verzekeraars) om te vormen tot Europese agentschappen met een eigen status en bevoegdheden (*European Supervisory Authorities*; ESA's). Dit zal ertoe leiden dat zowel in het toezicht als in het opstellen van nieuwe wet- en regelgeving meer invloed en zeggenschap wordt overgeheveld van nationale toezichthouders naar het Europese niveau. DNB ziet dit als een positieve ontwikkeling die past bij internationaal opererende financiële markten. Het stimuleert tot actieve participatie in de ESA's om de Nederlandse standpunten en belangen in te brengen in de besluitvorming. Zo wordt op dit moment in deze comités gewerkt aan de hervormingen van Bazel II en het nieuwe internationale toezichtkader Solvency II, belangrijke trajecten waar DNB actief aan bijdraagt. Tevens hechten toezichthouders en politiek veel waarde aan een goede internationale samenwerking in het toezicht op financiële ondernemingen met grensoverschrijdende activiteiten. Hiervoor zijn toezichtcolleges van start gegaan die naar

verwachting aan belang gaan winnen. In de EU zullen toezichtcolleges en de ESA's gezamenlijk het nieuw te vormen *European System of Financial Supervisors* (ESFS) vormen.

In de herziene CRD Richtlijn alsook in de Solvency II Richtlijn wordt de vorming van een toezichtcollege verplicht gesteld voor alle *cross border*-instellingen in de EU. DNB is verantwoordelijk voor de coördinatie van de taken en samenwerking in de colleges van ondernemingen met hoofdkantoor in Nederland, zoals ING, Rabobank, Eureko en AEGON. Deze colleges zijn al operationeel. Een inventarisatie van de significantie van de *cross border*-activiteiten van de overige onder toezicht staande ondernemingen zal uitwijzen of DNB andere colleges moet oprichten. Daarnaast neemt DNB deel aan de toezichtcolleges voor grensoverschrijdende ondernemingen waarvan zij toezichthouder is op dochters en/of significante bijkantoren, zoals Royal Bank of Scotland, Credit Agricole en KBC.

In aanvulling op bovengenoemde doelstellingen zal DNB het komende jaar de volgende activiteiten verder uitbouwen:

SREP en stresstesten

Ook in 2011 gaat DNB een macro-stresstest uitvoeren voor de grootste banken, verzekeraars en pensioenfondsen. Doel is inzicht te verkrijgen in de weerbaarheid van het Nederlandse financiële stelsel op basis van slechtweerscenario's voor iedere sector. DNB zal instellingen aanzetten tot een adequate vertaling van het scenario naar verliesparameters. Hiervoor zal DNB de berekeningen van de instellingen vergelijken met interne schattingen. DNB ziet stresstesten als een belangrijk onderdeel van pilaar 2 van het Bazel II-kader én van het toekomstige Solvency II-raamwerk. Voor het toezicht op banken vormt de beoordeling van de stresstest een integraal onderdeel van het *Supervisory review and Evaluation Process* (SREP). Stresstesten worden door DNB beoordeeld aan de hand van de principes die het Bazels Comité van Banktoezichthouders in mei 2009 heeft uitgebracht. De uitkomsten van de stresstesten van verzekeraars en pensioenfondsen worden besproken in monitoring-overleg en vormen een belangrijke input voor het reguliere toezicht.

DNB-toezicht op BES-eilanden

Met de staatkundige hervorming van de Nederlandse Antillen wordt DNB vanaf

1 januari 2011 toezichthouder op financiële ondernemingen op de BES-eilanden: Bonaire, Sint Eustatius en Saba. Deze taak omvat het uitvoeren van toezicht, het verlenen van vergunningen en bestuurderstoetsing en handhaving. Daarnaast zullen werkzaamheden worden verricht ter harmonisatie van de regelgeving en beleid in het Antilliaanse gebied.

4.2 Kosten, meerjaren ontwikkeling en financiering toezicht

De aanscherping van de toezichtaanpak – via het programma VITA – vergt een toename van de toezichtcapaciteit en middelen in de periode 2011 – 2013 van ongeveer 15%.

De begrote toezichtkosten voor 2011 nemen toe met EUR 8,6 miljoen (7%) tot EUR 125,6 miljoen.

Consequenties aanscherping toezichtaanpak voor de toezichtorganisatie

De belangrijkste inhoudelijke speerpunten en maatregelen van de aanscherping van het toezicht staan beschreven in paragraaf 4.1. Voor de toezichtorganisatie vertaalt dit zich in de volgende vier kernpunten:

1. Uitbreiding van de formatie van financiële experts, waarbij de aansluiting tussen de macro- en micro-prudentiële dimensie versterkt wordt.
2. Uitbreiding van de formatie voor met name het toezicht op banken (en in mindere mate verzekeraars en pensioenfondsen) om de vereiste intensivering van toezicht mogelijk te maken.
3. Een interventie-eenheid met specifieke deskundigheid en slagkracht om interventies (al dan niet formeel) snel en doelgericht in te zetten bij instellingen en de effectiviteit van de interventies te bewaken.
4. Een 'risk management' functie, conform toonaangevende bedrijfsvoeringmodellen, voor het begeleiden, ondersteunen en vooral het bewaken van de kernprocessen binnen toezicht en het monitoren van de effectiviteit van de aanpak van vastgestelde toezichtthema's.

Deze veranderingen vergen een additionele capaciteit van 115 fte. Deze capaciteit komt bovenop de capaciteit (31 fte) en middelen, die vorig jaar in verband met de financiële crisis en de daaraan gerelateerde nieuwe beleidsinitiatieven zijn toegekend. Bij de uitbreidingen in de begroting 2010 is aangegeven dat deze vooralsnog een tijdelijk karakter zouden hebben, omdat het toen nog te vroeg was om de structurele implicaties van de crisis voor de organisatie en capaciteits-

behoefte van het toezicht te overzien.

Inmiddels blijkt dat ook de uitbreidingen in de begroting 2010 nodig zijn voor de structurele aanscherping van het toezicht. Door een andere toezichtaanpak op *wholesale*-banken, EU-bijkantoren van banken, kleine pensioenfondsen en kleine verzekeraars en een vermindering van het handhavingstoezicht op illegale instellingen, kan 32 fte van de bestaande toezichtcapaciteit worden ingezet voor de aanscherping van de toezichtaanpak. De netto benodigde intensivering bedraagt daarmee 83 fte.

In het kader van de nieuwe toezichtaanpak is tevens kritisch gekeken naar de grenzen tussen werkzaamheden die gericht zijn op individuele instellingen (toezicht, onderdeel van de ZBO-begroting) en werkzaamheden die zijn gericht op het bewaken van de financiële stabiliteit (onderdeel van de centrale bankbegroting). Vastgesteld is dat een deel van de werkzaamheden binnen de toezichtorganisatie mede gericht is op het bewaken van de financiële stabiliteit, waardoor 15,5 fte toegerekend kan worden aan de centrale banktaken van DNB. Dit betekent dat voor de toezichttaken van DNB per saldo een uitbreiding van 67,5 fte nodig is.

In tabel 4.2.1 staat een overzicht van de aanvullende toezichtcapaciteit en de inzet van deze capaciteit.

De aanvullende toezichtcapaciteit leidt tot een toename van de toezichtbegroting met EUR +16,9 miljoen (inclusief toegerekende ondersteuning). DNB kan de noodzakelijke wijzigingen en groei van de organisatie niet binnen één jaar realiseren. De veranderingen zullen worden doorgevoerd in een periode van drie jaar, van 2011 tot en met 2013. De effecten van deze uitbreidingen voor de begroting 2011 worden hierna toegelicht.

Begrote toezichtkosten in 2011

De toezichtbegroting 2011 bedraagt EUR 125,6 miljoen. In tabel 4.2.2 staan de kosten per doelgroep, inclusief een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen in de begroting 2011 ten opzichte van de begroting 2010. Gedetailleerde overzichten van de toezichtkosten per doelgroep, per activiteit en per kostensoort zijn opgenomen in bijlage 3.

De stijging van de begrote kosten voor toezicht in 2011 met EUR +8,6 miljoen wordt per saldo veroorzaakt door een daling van EUR -0,4 miljoen voor CAO / inflatie, lagere pensioenlasten (effect EUR -2,6 miljoen), het

Tabel 4.2.1 Aanvullende toezichtcapaciteit voor nieuwe toezichtaanpak

EUR miljoen in fte primaire toezichtcapaciteit

Beoogde inensiveringen	Totaal intensivering	Verschuivingen van bestaande toezichttaken	Netto intensivering
<i>Versterken Sectoraal Toezicht</i>			
Versterken toezicht op banken	35,0	-8,0	27,0
Versterken toezicht op pensioenfondsen	15,0	-8,0	7,0
Versterken toezicht op verzekeraars (incl. zorg)	22,0	-8,0	14,0
<i>Versterken Cross Sectoraal Toezicht</i>			
Reductie toezicht handhaving illegalen		-8,0	-8,0
Versterking risk management toezichtprocessen	12,0		12,0
Versterking interventie en monitoring	12,0		12,0
Uitbreiding beleid internationale samenwerking	5,0		5,0
Uitbreiding overige activiteiten	5,0		5,0
<i>Toezicht buiten de toezichtdivisies</i>			
Uitbreiding juridische capaciteit	4,0		4,0
Versterken van informatievoorziening	5,0		5,0
a. Benodigde capaciteit	115,0	-32,0	83,0
b. Werkzaamheden van toezichtorganisatie voor centrale banktaken			-15,5
c. Per saldo uitbreiding Toezichttaak DNB			67,5

aanscherpen van de toezichtaanpak (effect per saldo EUR +9,5 miljoen), de uitvoering van een aantal nieuwe wettelijke taken (effect EUR +2,8 miljoen) en efficiëntie- en schaalvoordelen (effect EUR -0,7 miljoen). Deze ontwikkelingen worden hierna verder toegelicht.

a) EUR -0,4 miljoen voor CAO / inflatie in 2011

DNB heeft in de begroting 2011 een daling geraamd van EUR -0,4 miljoen voor CAO- en prijsstijgingen ten opzichte van begroting 2010. De CAO-ontwikkeling in de begroting 2010 was geraamd op 1%. Als gevolg van de verwachte CAO-ontwikkeling in 2010 en 2011 valt deze ruimte in de begroting 2011 vrij (daling van EUR -0,8 miljoen). De inflatie voor overige kosten is geraamd op 1% (effect EUR +0,4 miljoen).

b) EUR -2,6 miljoen pensioenlasten-effect

De voor 2011 begrote pensioenlasten voor de toezichttaak zijn EUR -2,6 miljoen lager dan begroot voor 2010. Het verschil komt door een nauwkeuriger inschatting van de pensioengrondslag. De pensioenlasten zijn gebaseerd op betaalde premies, waarbij net als in 2010

rekening is gehouden met 34% premie. Deze premie is gebaseerd op de huidige dekkingsgraad van het pensioenfonds DNB en volgt uit de met de uitvoerder afgesproken premiestaffel. In het voorjaar van 2011 wordt de werkelijk door DNB af te dragen pensioenpremie vastgesteld, waarbij de dekkingsgraad per 1 januari 2011 leidend is.

c) EUR +9,5 miljoen voor het aanscherpen van de toezichtaanpak in 2011, waarvan EUR +3,1 miljoen tijdelijk (implementatiekosten)

De aanscherping van de toezichtaanpak heeft de volgende begrotingsconsequenties voor 2011:

- een stijging in verband met de integrale kosten van 29 fte aan extra directe toezichtcapaciteit (effect EUR +7,2 miljoen);
- een aanpassing van het inhuurbudget (per saldo EUR -0,8 miljoen), bestaande uit extra kosten voor het inhuren van externe expertise voor het banktoezicht (EUR +0,6 miljoen) en lagere inhuurkosten voor het pensioentoezicht en juridische expertise (EUR -1,3 miljoen).

Daarnaast is EUR 3,1 miljoen begroot voor implementatiewerkzaamheden (tijdelijke

Tabel 4.2.2 Ontwikkeling toezichtkosten begroting 2010 - begroting 2011

EUR miljoen

	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Ver- zeke- raars ³	Betaal- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gings- onder- nemingen	Trust- kan- toren	Casi- no's, cc- mijen ⁵ en sanctie- wet	FEC	Totaal
Begroting 2010	47,0	26,8	30,8	3,0	0,8	3,5	3,0	0,5	1,6	117,1
a) CAO / inflatie 2011	-0,2	-0,1	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,4
b) Pensioenlast-effect	-1,0	-0,7	-0,6	-0,1	-0,0	-0,1	-0,1	-0,0	-0,1	-2,6
Subtotaal	45,8	26,0	30,1	2,9	0,8	3,4	2,9	0,5	1,5	114,1
c) Visie Toezicht 2010 - 2014										
- Uitbreiding toezichtformatie 2011	3,5	0,6	4,0	-0,5	-0,0	-0,0	-0,1	-0,0	-0,2	7,2
- Aanpassing inhuurbudget	-0,1	-0,5	-0,1	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,8
- Begeleiding reorganisatie Toezicht	0,3	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	1,0
- Aanpassen methodieken en (ICT-)systemen	0,6	0,6	0,7	-0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	2,1
Totaal Visie Toezicht 2010 - 2014	4,3	0,9	4,9	-0,5	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,2	9,5
d) Nieuwe taken										
- Payment Service Directive	-	-	-	0,5	-	-	-	-	-	0,5
- Toezicht op premiepensioeninstellingen	-	0,4	-	-	-	-	-	-	-	0,4
- Toezicht op BES-eilanden	0,2	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,6
- Toetsing commissarissen	0,5	-	0,8	-	-	-	-	-	-	1,3
Totaal nieuwe taken	0,7	0,6	0,9	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	-	2,8
e) Efficiency en schaalvoordelen	-0,4	0,1	-0,6	-0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	-0,7
Begroting 2011	50,4	27,6	35,3	2,8	0,9	3,5	3,0	0,6	1,5	125,6
Intensivering/reductie in percentage	+10%	+6%	+17%	-2%	+3%	+2%	+0%	+10%	-3%	+10%

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Hieronder is EUR 0,3 miljoen opgenomen voor het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en EUR 0,4 miljoen voor het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Hieronder is EUR 5,4 miljoen opgenomen voor het toezicht op zorgverzekeraars.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren u/v de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

kosten). Hiervan is EUR 1,0 miljoen bestemd voor de begeleiding van de reorganisatie van het toezicht, waaronder het herinrichten van toezichtprocessen, en EUR 2,1 miljoen voor het aanpassen van methodieken en systemen, waaronder het aanpassen van FIRM en de implementatie van Solvency II.

d) EUR +2,8 miljoen voor nieuwe taken

Voor het uitvoeren van nieuwe taken heeft DNB een additioneel budget van EUR +2,8 miljoen opgenomen (benodigde directe toezichtcapaciteit 10,5 fte). In de begroting 2010 was nog geen additioneel

budget opgenomen voor de nieuwe taken die voort zouden vloeien uit a) de *Payment Services Directive*, b) de Pensioenwet, waarbij was aangekondigd dat er een nieuwe pensioeninstelling komt (gebaseerd op de Europese IORP-richtlijn² en c) de staatkundige hervorming van de Nederlandse Antillen, waarbij DNB vanaf 1 januari 2010 toezichthouder op financiële ondernemingen wordt op de BES-eilanden (Bonaire, Sint Eustatius en Saba). Inmiddels is gebleken dat voor het uitvoeren van deze taken additioneel budget nodig is, wat in de begroting 2011 is opgenomen. Daarnaast is met de inwerking-

² *Institutions for Occupational Retirement Provision: Richtlijn 2003/41/EC, van kracht ultimo 2005.*

trekking van de Wijzigingswet financiële markten 2011 DNB de taak toebedeeld om leden van de Raad van Commissarissen van onder toezichtstaande ondernemingen te toetsen op deskundigheid³. De hiervoor benodigde additionele capaciteit is ook opgenomen in de begroting van 2011.

e) EUR -0,7 miljoen uit efficiëntie en schaalvoordelen, met name bij de ondersteunende functies
 DNB streeft er naar om de formatie voor ondersteunende taken niet uit te breiden, maar de stijgende behoefte aan ondersteunende activiteiten op te vangen door de efficiëntie van de ondersteuning verder te verbeteren. De omvang van de aanpassingen en de daarmee samenhangende uitbreidingen maakt het echter onmogelijk om de nullijn vast te houden. Bovendien zal door capaciteitsuitbreidingen bij toezicht een relatief groter deel van de gecentraliseerde ondersteuning worden aangewend voor de toezichttaak, zodat als gevolg daarvan ook relatief meer ondersteuning aan toezicht zal worden toegerekend. Voor 2011 blijven de schaalvoordelen verder beperkt door een stijging van de huisvestingskosten en het werkplek-onafhankelijk maken van de kantoor-automatisering van DNB. Per saldo ontstaan voor 2011 efficiëntie- en schaalvoordelen ter grootte van EUR -0,7 miljoen.

Taakstelling

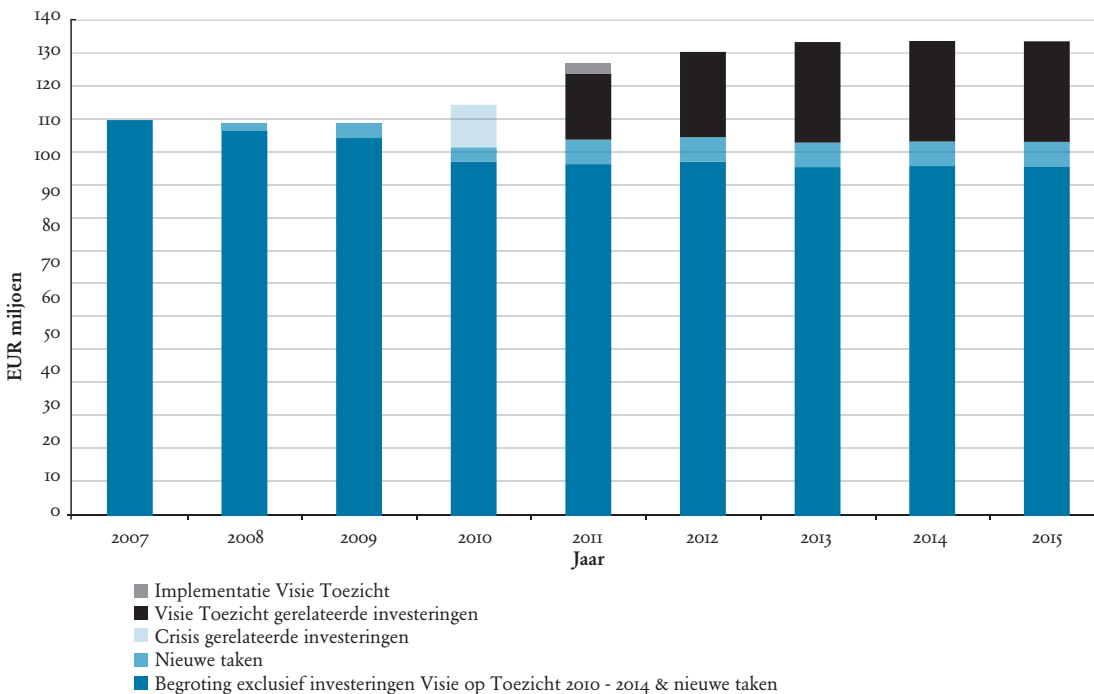
Het Ministerie van Financiën heeft een Bezuinigingstaakstelling van 8% van de toezichtkosten ten opzichte van de ZBO-begroting 2007 gesteld, te realiseren in de periode 2008-2011 (schema 1%, 2%, 4%, 8%). In de DNB-begroting 2010 wordt op pagina 35 in de alinea “Taakstelling” aangegeven dat deze taakstelling met de begroting 2010 volledig is gerealiseerd.

Meerjarige kostenontwikkeling

Onderstaande grafiek geeft de meerjarige ontwikkeling (2007-2015) van de begrote kosten van DNB weer. Om de begrote kosten van verschillende jaren te kunnen vergelijken zijn deze gecorrigeerd naar het prijsniveau en de pensioenlasten van 2011. De kosten voor het takenpakket 2007 van DNB laten een duidelijke daling zien. Tegenover deze daling staan de kosten voor nieuwe taken en de aanscherping van het toezicht in lijn met de nieuwe toezichtvisie. De verwachte toezicht-begroting van DNB in 2015 komt uit op ongeveer EUR 132 miljoen (begroting 2011 is EUR 125,6 miljoen).

Figuur 1 Ontwikkeling begrote toezichtkosten

Gecorrigeerd naar prijs- en pensioeneffect van 2011

³ In artikel 3:8 van de Wft wordt namelijk toegevoegd dat wanneer de financiële onderneming beschikt over een orgaan dat belast is met het toezicht op het beleid en de algemene gang van zaken van de onderneming, ook de leden van dit orgaan deskundig moeten zijn.

Financiering toezichtkosten

De financiering van de kosten van toezicht in 2011, waarin een onderscheid wordt gemaakt tussen de overheidsbijdrage en de bijdrage van de sector, is opgenomen in tabel 4.2.3, inclusief een vergelijking met de bijdrage van de sector in 2010. Een toelichting op de heffings-systematiek en de bijbehorende afspraken per doelgroep zijn opgenomen in bijlage 2.

De overheidsbijdrage in tabel 4.2.3 is gebaseerd op een vergoeding voor repressieve handhaving en de activiteiten van DNB in verband met de Wet ter voorkoming van wit-

wassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet. Naar aanleiding van de uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) van 18 juni 2008 vergoedt de overheid ook de kosten van DNB die rechtstreeks verband houden met het tot stand brengen van wet- en regelgeving. In tabel 4.2.3 is rekening gehouden met deze aanvullende bijdrage. De overheidsbijdrage voor de voorbereiding van wet- en regelgeving in de begroting 2011 is gebaseerd op de realisatie 2009. Bij de verantwoording over 2011 zal het werkelijke percentage tijdsbesteding (en de daarmee gepaard gaande kosten) worden bepaald.

Tabel 4.2.3 Financiering toezichtkosten 2011

EUR miljoen

	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Ver- zeke- raars ³	Betaal- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gingson- derne- mingen	Trust- kan- toren	Casi- no's, cc- mijen ⁵ en sanctie wet	FEC	Totaal
Begrote kosten 2011	50,4	27,6	35,3	2,8	0,9	3,5	3,0	0,6	1,5	125,6
Begrote bijdrage overheid 2011	8,8	2,5	6,9	2,6	0,0	0,1	2,4	0,6	1,5	25,4
Begrote bijdrage sector 2011	41,6	25,2	28,4	0,3	0,8	3,3	0,6	-	-	100,3
Begrote bijdrage sector 2010	38,3	24,3	24,1	0,3	0,8	3,3	0,6	-	-	91,8

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Inclusief het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Begrote bijdrage sector 2011 voor het toezicht op zorgverzekeraars is EUR 4,4 miljoen.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren u/v de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

5 BETALINGSVERKEER: EUR 90,7 MILJOEN

DNB zet zich in voor een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer – in Nederland en in Europa. Hierbij krijgt het veiligheidsaspect de komende jaren extra aandacht. Ook assisteert DNB Nederlandse partijen bij de voorbereiding op de *Single Euro Payments Area* (SEPA), gericht op het realiseren van een efficiënter Europees betalingsverkeer. DNB specialiseert zich verder op het terrein van het onderpand- en liquiditeitsmanagement en gaat komend jaar een evaluatie maken van opzet en werking van het onderpandbeheer. Tegelijkertijd blijft DNB een voortrekkersrol vervullen in het Europese betalingsverkeer, onder meer met de ontwikkeling van het nieuwe gemeenschappelijke onderpandsysteem CCBM2 voor het Eurosysteem.

5.1 Doelstellingen

In onderstaande tabel zijn voor 2011 belangrijke doelstellingen opgenomen.

a) Een uitstekende uitvoering van chartale en girale taken

Consumenten en banken moeten kunnen rekenen op een veilig, betrouwbaar en efficiënt betalingsverkeer. Dat is dan ook de inzet van DNB. De organisatie streeft naar ISO-, Arbo- en milieucertificering en voert regelmatig verbeterprogramma's uit. DNB houdt nieuwe ontwikkelingen scherp in de gaten en onderzoekt keer op keer of deze aanleiding geven tot herziening van haar eigen rol in de betaalketen. Aangezien de commerciële banken een groter deel van de bankbiljettendistributie op zich nemen, gaat DNB haar chartale werkzaamheden opnieuw reorganiseren. Tevens werkt DNB aan een betere crisismanagementorganisatie op basis van de lessen uit de marktbrede crisisoefening van 2009.

b) Bijdragen aan een maatschappelijk optimale betaalketen en vertrouwensherstel financiële sector

DNB werkt mee aan het goed functioneren van de betaalketen als geheel. De organisatie houdt toezicht op systemen en betaalproducten (*oversight*) en deelt haar specialistische kennis met andere betrokken partijen, onder meer binnen het door DNB voorgezeten Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer (MOB).

Het veiligheidsaspect krijgt de komende jaren extra aandacht; in 2011 gaat DNB de bestrijding van identiteitsdiefstal en andere vormen van cybercrime verder verbeteren. Tevens biedt DNB assistentie aan Nederlandse partijen bij de voorbereiding op de *Single Euro Payments Area* (SEPA). Hét voordeel van SEPA voor Nederlandse consumenten en bedrijven is dat geld overmaken naar andere eurolanden straks sneller én makkelijker wordt. Belangrijker nog is dat SEPA een noodzakelijke stap is bij het voltooiën van de Europese interne markt.

Alhoewel het betalingsverkeer tijdens de kredietcrisis zonder haperingen is verlopen, zijn er toch lessen te trekken ter verbetering van de schokbestendigheid van het betalingsverkeer. Zo zal DNB in haar oversight de aangescherpte internationale standaarden implementeren en met een duidelijke visie komen op de te verwachten ontwikkelingen in de marktinfrastructuur.

Tabel 5.1.1 Betalingsverkeer

Doelstellingen 2011

a) Een uitstekende uitvoering van chartale en girale taken.

b) Bijdragen aan een maatschappelijk optimale betaalketen en vertrouwensherstel financiële sector.

c) Specialist in onderpand- en liquiditeitsmanagement.

d) Behoud van voortrekkersrol in het Europese betalingsverkeer.

c) *Specialist in onderpand- en liquiditeitsmanagement*

Vanwege de financiële crisis besloot het Eurosysteem de toegang van banken tot centralebankfaciliteiten te verruimen om aldus hun liquiditeitsproblemen te beperken. De lijst met beleenbaar onderpand is daarom (tijdelijk) verruimd door een versoepeling van de criteria. Een groot deel van het aan centrale banken verstrekte onderpand bestaat op dit moment uit illiquide activa. Dit type onderpand blijkt echter moeilijk te beprijsen en kan bovendien sterk in waarde fluctueren, met de nodige risico's van dien. Met de verruiming van de toegang tot de centrale bank is het onderpandbeheer nog belangrijker geworden. DNB maakt komend jaar een evaluatie van de opzet en de werking van het onderpandbeheer. Doel is het verduidelijken van de risicokaders en het doen van aanbevelingen waarmee centrale banken ook in de toekomst adequaat kunnen inspelen op de liquiditeitbehoefte van commerciële banken.

DNB doet onderzoek naar nieuwe infrastructuur oplossingen voor het internationale onderpand- en liquiditeitsmanagement van internationale banken. Goede internationale infrastructures of onderlinge afspraken kunnen er namelijk voor zorgen dat een internationaal opererende bank in geval van nood haar liquiditeit of onderpand snel van het ene naar het andere land kan verplaatsen. De financiële crisis heeft eens te meer aangetoond dat het snel kunnen beteugelen van liquiditeitsproblemen voor een bank van levensbelang is.

d) *Behoud van voortrekkersrol in het Europese betalingsverkeer*

DNB vervult een voortrekkersrol in de ontwikkeling van het Europese betalingsverkeer. Zo bouwt DNB samen met de Nationale Bank van België (NBB) een nieuw

gemeenschappelijk onderpandsysteem CCBM₂ (Collateral Central Bank Management) dat het grensoverschrijdende gebruik van onderpand makkelijker en goedkoper zal maken binnen het Eurosysteem. Streven van DNB en de NBB is om het gezamenlijk ontwikkelde chartale procesbeheersingssysteem CashSSP aan te bieden aan meerdere centrale banken van het Eurosysteem.

DNB wil komend jaar andere centrale banken ook laten profiteren van haar specialistische kennis. De kennis van bankbiljettenprocessen is gebundeld in het Cash Expertise Centrum (CEC) dat duidelijk voorziet in een internationale vraag. Met haar expertise in het retail-betalingsverkeer, onder meer opgebouwd als MOB-voorzitter, draagt DNB bij in de beleidsdiscussie op Europees niveau.

5.2 Begrote kosten

De begroting 2011 voor betalingsverkeer bedraagt EUR 90,7 miljoen (zie tabel 5.2.1). Dit is EUR -11,9 miljoen lager dan de begroting 2010 als gevolg van lagere pensioenlasten (EUR -1,7 miljoen), lagere productiekosten bankbiljetten (EUR -9,0 miljoen) en overige effecten (samen EUR -1,2 miljoen). De productiekosten bankbiljetten dalen ten opzichte van de begroting 2010 omdat eenmalig een lager aantal te produceren biljetten aan Nederland is toegewezen. De personele inzet in 2011 is 408 fte. Ten opzichte van 2010 is dat een afname van 11 fte, als gevolg van het vergroten van de efficiëntie van het chartale betalingsverkeer. Naar verwachting zal DNB in 2011 nog verdere stappen nemen met betrekking tot het vergroten van de efficiëntie van de verwerking van bankbiljetten door DNB. Gezien het vroege stadium waarin deze plannen verkeren, zijn eventuele gevolgen hiervan nog niet in de begroting meegenomen.

Tabel 5.2.1 Begroting Betalingsverkeer

EUR miljoen

	Personele inzet fte	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil '11 - '10	Realisatie 2009
Betalingsverkeer Chartaal	295	68,8	80,8	-12,0	67,6
Betalingsverkeer Giraal	97	18,9	19,1	-0,2	14,8
Toezicht betalingsverkeerssystemen	16	3,0	2,7	0,2	3,4
Totaal	408	90,7	102,6	-11,9	85,7

6 MONETAIRE TAKEN: EUR 56,6 MILJOEN

De monetaire taken van DNB omvatten de voorbereiding en uitvoering van het monetaire beleid, economisch advies, onderzoek, beheer van de officiële reserves en valutamarktoperaties. De monetaire taak en het reservebeheer zijn DNB wettelijk opgedragen (Bankwet 1998).

6.1 Doelstellingen

In onderstaande tabel zijn belangrijke doelstellingen voor 2011 opgenomen.

a) Uitvoeren monetaire taken, met specifieke aandacht voor heroriëntatie op monetaire beleidsstrategie, versterking van de Economische en Monetaire Unie, en interactie tussen reële en financiële sector

DNB vormt onderdeel van het Europese Stelsel van Centrale Banken, dat prijsstabiliteit in het eurogebied als belangrijkste doelstelling heeft. Concreet houdt dit in dat de inflatie dichtbij maar net onder twee procent op de middellange termijn ligt. De Raad van Bestuur van de Europese Centrale Bank (ECB) vergadert elke twee weken en neemt eens per maand een besluit over de stand van het monetaire beleid, in het bijzonder de rente. DNB draagt bij aan de voorbereiding van het monetaire beleid door haar president, lid van de ECB-Raad, te voorzien van gefundeerde informatie en inzichten over economische en monetaire

financiële ontwikkelingen. Ook wordt door deelname in werkgroepen binnen het Europese Stelsel van Centrale Banken (ESCB) bijgedragen aan de besluitvorming. Binnen diverse internationale gremia zoals het IMF, de OECD en de BIS gaat DNB de dialoog aan met beleidsmakers van buiten Europa.

Naar aanleiding van de kredietcrisis is onder andere de vraag gerezen of monetair beleid mede kan worden ingezet voor het tegengaan van financiële onevenwichtigheden die op korte termijn geen directe bedreiging voor prijsstabiliteit vormen. De discussie hierover dient in samenhang met het zogenoemde macro-prudentiële beleid te worden gevoerd. In dat kader worden specifieke instrumenten voor de beheersing van financiële stabiliteit ontwikkeld. DNB is hierbij via diverse internationale fora betrokken. Daarnaast zal DNB in 2011 opties voor de institutionele versterking van de Economische en Monetaire Unie blijven agenderen, vooral op het terrein van de begrotingscoördinatie en het tegengaan van macro-economische onevenwichtigheden. Ook de vraag naar een ordelijke exit uit de huidige beleidsomgeving zal veel aandacht vergen.

DNB neemt ook deel aan het nationale beleidsoverleg, onder andere via de SER, de

Tabel 6.1.1 Monetaire taken

Doelstellingen 2011

- a) Uitvoeren monetaire taken, met specifieke aandacht voor heroriëntatie op monetaire beleidsstrategie, versterking van de Economische en Monetaire Unie, en interactie tussen reële en financiële sector.
- b) Wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling en onderhoud van econometrisch instrumentarium.
- c) Goede uitvoering monetaire operaties en reservebeheer taken.
- d) Opzetten van een risk comité voor integraal risicobeheer op balansniveau.
- e) Harmonisatie van ICT systemen binnen het Eurosysteem.

REKI (een onderraad van de ministerraad) en de CEC (een commissie van hoge ambtenaren, die het kabinet van advies voorziet). Ook in de nationale beleidsdiscussie zullen de implicaties van de kredietcrisis de komende tijd de agenda blijven beheersen. Voor DNB is daarbij de interactie tussen de reële en de financiële sector een belangrijk aandachtspunt, vooral wat betreft het ontstaan van financiële onevenwichtigheden en de doorvertaling ervan naar het beleid. Dit vraagt om een herijking van de nationale en internationale conjunctuuranalyse en aandacht voor de invloed van kredietverlening, geld en vermogen op reële transacties. Daarnaast zal DNB aandacht blijven besteden aan onderwerpen die de Nederlandse economie betreffen en waar zij traditioneel of van nature een rol speelt, zoals overheidsfinanciën, macro-economische onevenwichtigheden, het pensioenstelsel en de woning- en hypotheekmarkt.

Evenals voorgaande jaren maakt DNB macro-economische voorspellingen over de Nederlandse economie, die eens per half jaar gepubliceerd worden. Deze projecties maken ook deel uit van de ECB-ramingen voor het eurogebied.

b) Wetenschappelijk onderzoek en ontwikkeling en onderhoud van econometrisch instrumentarium

Doelstelling is het wetenschappelijk onderzoek dat DNB verricht zoveel mogelijk te verankeren in de beleidsvoorbereiding, met behoud van de academische kwaliteit. Het onderzoek zal zich beperken tot de kernthema's (a) inflatie en monetaire strategie, (b) financiële stabiliteit en macro-prudentieel beleid, (c) risicogedrag van financiële instellingen, (d) communicatie van centrale

banken en (e) financieel gedrag van huishoudens.

In de onderzoeksomgeving van DNB zal ook in 2011 worden gewerkt aan de ontwikkeling van analyse-instrumenten ter bestudering van financiële instabiliteit.

c) Goede uitvoering monetaire operaties en reservebeheer taken

De uitvoering van het monetaire beleid van de ECB is gedecentraliseerd. Belangrijke taken hierbij zijn de reguliere liquiditeitsverstrekking aan banken en de uitvoering van onconventionele monetaire beleidsmaatregelen. DNB beheert daarnaast de nationale goud- en deviezenreserves en ook een deel van de deviezenreserves van het Stelsel. Ook is DNB betrokken bij de financiering van de IMF-steunprogramma's en technische samenwerking in IMF-verband op het terrein van reservebeheer. Door haar monetaire operaties en beleggingen is DNB dagelijks actief op de financiële markten. De operationele kennis en 'market intelligence' die hieruit voortvloeit, dienen mede als input voor de monetaire- en financiële stabiliteitsanalyse en de toezichtuitvoering.

Als *service provider* voor *European Reserve Management Services* (ERMS) vervult DNB een rol als intermediair en dienstverlener voor centrale banken van buiten het eurogebied. DNB biedt hen diensten in de sfeer van bewaarneming en betalingsverkeer en diverse *front office*-diensten. Binnen het Eurosysteem vervult de ECB een coördinerende rol in de uitbouw en harmonisatie van deze dienstverlening.

d) Opzetten van een risk comité voor integraal risicobeheer op balansniveau

DNB voert haar balansbeheer volgens moderne inzichten en kent een uitgebreid stelsel van beheersmaatregelen voor de aan de beleggingen

Tabel 6.2.1 Begroting Monetaire taken

EUR miljoen

	Personele inzet fte	Begro- ting 2011	Begro- ting 2010	Verschil '11 - '10	Realisatie 2009
Monetaire beleidsvoorbereiding en onderzoek	95	16,0	16,4	-0,5	13,2
Uitvoering monetair beleid	183	37,6	37,7	-0,1	25,9
RMS	14	3,1	3,3	-0,2	-
Totaal	292	56,6	57,4	-0,7	39,1

en valutareserves verbonden risico's. Hierbij wordt rekening gehouden met de grotere risico's in de (onconventionele) beleidsoperaties die DNB uitvoert als onderdeel van het Eurosysteem, of vanwege internationale verplichtingen tegenover het IMF. Daarnaast wordt rekening gehouden met hogere risico's in de financiële sector. Inzet voor het komende jaar is om een risk comité op te zetten om de integrale – balansbrede – monitoring van financiële en operationele risico's en de daaraan gerelateerde beheersmaatregelen verder organisatorisch in te bedden.

e) Harmonisatie van ICT-systemen op het gebied van monetaire taken binnen het Eurosysteem

De continue verbetering van business-processen ('operational excellence') staat ook in 2011 centraal. Samen met de ECB en andere centrale banken van het Eurosysteem draagt DNB bij aan de ontwikkeling van een gezamenlijk *Market Operations Platform* (MOP), dat functionaliteit biedt ter ondersteuning van valutamarktoperaties, reservebeheer en ERMS-dienstverlening. Het MOP zal de huidige DNB-infrastructuur vervangen in 2016.

6.2 Begrote kosten

Voor 2011 is voor de activiteiten in het kader van monetaire taken EUR 56,6 miljoen begroot. Dit is EUR -0,7 miljoen lager dan de begroting 2010 als gevolg van lagere pensioenlasten (EUR -1,2 miljoen), hogere ICT-inspanningen en overige effecten (EUR +0,5 miljoen). De personele inzet in 2011 is 292 fte tegenover 291 fte in 2010 (zie tabel 6.2.1).

7 STATISTIEKEN: EUR 30,8 MILJOEN

Om inzicht te krijgen in de financiële situatie van onder toezicht staande ondernemingen maken toezichthouders gebruik van DNB-rapportages en statistieken. De kosten van dit statistische werk komen voor rekening van het toezicht (zie hoofdstuk 4). Daarnaast wordt statistische informatie meer en meer gebruikt voor het macro-prudentieel toezicht. Ook heeft DNB wettelijke taken op statistiekgebied, onder andere voor het monetaire beleid van het ESCB. Volgens afspraak met het CBS concentreert DNB zich op de collectie van data van de financiële sector en de compilatie van de betalingsbalans. Hierbij wordt naar een optimale maatschappelijke rapportagelast gestreefd.

7.1 Doelstellingen

In onderstaande tabel zijn doelstellingen van 'statistieken' voor 2011 opgenomen.

Verschuiven externe en interne ontwikkelingen leiden tot substantiële veranderingen in de behoefte aan statistiekgegevens. DNB heeft de komende jaren op statistiekgebied de volgende speerpunten benoemd om op deze veranderende informatiebehoefte in te spelen:

a) Opstellen van actuele visie op de statistiekfunctie van DNB

De externe informatiebehoefte verandert onder meer door de oprichting van nieuwe organisaties als de Europese toezichtautoriteiten en de ESRB, die zullen vragen om gegevens van DNB. Andere veranderingen in de informatiebehoefte liggen in het verschiet met de komst van Solvency II en BPM6 (nieuwe richtlijn voor het opstellen van de betalingsbalans). Ook interne ontwikkelingen als de implementatie van de nieuwe visie op toezicht en de ontwikkeling van een raamwerk voor macro-prudentiële analyse leiden tot

nieuwe eisen op statistiekgebied. Er is een structurele vernieuwing van de informatiesystemen nodig om de benodigde informatie in het gewenste tempo en met de gevraagde kwaliteit te kunnen blijven leveren. DNB zal het komende jaar een toekomstvisie op haar statistiekfunctie opstellen en op basis daarvan besluiten nemen over de inrichting van de statistieksystemen.

b) Onder architectuur vernieuwen van statistieksystemen

Om te kunnen blijven voldoen aan de behoefte van afnemers van statistische gegevens moet DNB haar statistieksystemen vernieuwen. DNB zal nieuwe systemen ontwikkelen of aankopen die aansluiten op veranderende informatiebehoefte. Leidraad bij de vernieuwing vormt de architectuur (doelstelling a).

c) Helpen vormgeven aan- en implementeren van veranderingen in de informatiebehoefte

DNB helpt externe en interne afnemers vorm te geven aan hun veranderende informatiebehoefte. Daarnaast moet DNB rapportages en statistieken ontwikkelen of aanpassen om aan de gewijzigde verwachtingen te kunnen blijven voldoen. De verwerking, ontsluiting en publicatie van gegevens volgens Solvency II en BPM6 zullen plaatsvinden met de nieuwe informatiesystemen. Dit moet uiterlijk eind 2012 mogelijk zijn.

7.2 Begrote kosten

De begroting 2011 van de hoofdtaak statistieken bedraagt EUR 30,8 miljoen. Dit is EUR +1,8 miljoen hoger dan de begroting

Tabel 7.1.1 Statistieken

Doelstellingen 2011

a) Opstellen van actuele visie op de statistiekfunctie van DNB.

b) Onder architectuur vernieuwen van statistieksystemen.

c) Helpen vormgeven aan- en implementeren van veranderingen in de informatiebehoefte.

2010. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door de intensivering van de statistiekfunctie en de inspanning voor de vernieuwing van de statistieksystemen (EUR +2,4 miljoen). Hier staan lagere pensioenlasten tegenover (EUR -0,6 miljoen). De personele inzet is begroot op 164 fte; dit is 8 fte meer dan in 2010.

Tabel 7.2.1 Begroting Statistieken

EUR miljoen

	Personele inzet fte	Begroting 2011	Begroting 2010	Vershil '11 - '10	Realisatie 2009
Statistieken	164	30,8	28,9	1,8	18,6
Totaal	164	30,8	28,9	1,8	18,6

8 ONDERSTEUNING

Een adequate dienstverlening van de ondersteunende bedrijfs-onderdelen tegen een marktconform prijs- en prestatieniveau stelt DNB mede in staat haar doelstellingen te behalen.

In dit hoofdstuk zijn fte- en kostenoverzichten opgenomen op hoofdlijnen, meer gedetailleerde overzichten zijn weergegeven in bijlage 5. De kosten van ondersteuning (EUR 131,4 miljoen) zijn reeds begrepen in de kosten van de hoofdtaken, zoals weergegeven in de hoofdstukken 3 tot en met 7.

8.1 Doelstellingen

De belangrijkste doelstellingen voor 'ondersteuning' zijn samengevat in tabel 8.1.1.

Een toelichting op de doelstellingen van ondersteuning is hieronder weergegeven:

a) Een effectieve uitvoering van ondersteunende activiteiten, teneinde kosten te beheersen

De realisatie van de verandertrajecten en voorziene uitbreiding van het toezicht in de komende jaren vraagt om een extra inzet van de ondersteunende bedrijfsonderdelen. Streven is de extra werkzaamheden effectief uit te voeren met de bestaande formatie.

b) Een representatief niveau van integriteit en compliance

Integriteit en compliance van DNB moeten tenminste voldoen aan de eisen die de toezichthouder stelt aan de ondernemingen die onder haar toezicht staan.

c) Implementatie van een verbeterde projectbesturing en portfoliomanagement

Speerpunt voor 2011 is de implementatie van een verbeterde projectbesturing en (ICT) project-portfoliomanagement, voortbouwend op reeds ingezette verbeteringen. Zo wordt het proces van project-portfoliomanagement geïmplementeerd, krijgt het werken onder architectuur verder vorm en starten nieuwe trainings- en opleidingstrajecten voor projectmanagers en opdrachtgevers. Daarnaast zal het resource management bij de ICT-functie verder worden verbeterd.

d) Een goede en interessante werkgever zijn en blijven

DNB wil een goede en interessante werkgever zijn, waar talenten graag komen werken en zich kunnen ontwikkelen. Daarvoor biedt de organisatie een marktconform arbeidsvoor-

Tabel 8.1.1 Ondersteuning

Doelstellingen 2011
a) Een effectieve uitvoering van ondersteunende activiteiten teneinde kosten te beheersen.
b) Een representatief niveau van integriteit en compliance.
c) Het implementeren van een verbeterde projectbesturing en portfoliomanagement.
d) Een goede en interessante werkgever zijn en blijven.
e) De inzet op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen een extra impuls geven.
f) Open en transparant communiceren over werkzaamheden.
g) Verder professionaliseren van informatiemanagement en informatievoorziening.
h) Voltooiing van de lopende renovatie- en nieuwbouwactiviteiten.

waardenpakket, heeft oog voor de balans tussen werk en privé én biedt ruimte om meer tijd- en plaatsonafhankelijk te werken ('het nieuwe werken'). Daarnaast blijft DNB investeren in de ontwikkeling van kennis, competenties en vaardigheden van medewerkers: onder meer met de recente oprichting van de Toezichtacademie.

e) De inzet op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen een extra impuls geven

Maatschappelijke verantwoordelijkheid is onderdeel van de missie en strategie van DNB. De komende jaren zet DNB zich extra in op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Door MVO zoveel mogelijk op te nemen in de kerntaken, de bedrijfsvoering en de reguliere processen, wil DNB een zo groot mogelijk effect sorteren tegen minimale kosten. Met haar MVO-verslag 2009 loopt DNB vooruit op de eisen van het ministerie van Financiën (richtlijnen van het *Global Reporting Initiative*). Speerpunten voor de komende tijd zijn de verdere integratie van MVO in de kerntaken, milieuzorg en duurzame inkoop. Ter vermindering van de CO₂-uitstoot wordt gewerkt aan een groen ICT-beleid en een integraal groen mobiliteitsplan, met als speerpunt het autoleasebeleid.

f) Open en transparant communiceren over werkzaamheden

Vertrouwensherstel staat hoog op de agenda. Het vertrouwen in de financiële wereld is aangetast door de kredietcrisis. Ook DNB heeft

reputatieschade opgelopen. Het is dus meer dan ooit noodzakelijk dat DNB haar kerntaken goed over het voetlicht brengt. Met meer creativiteit en pro-activiteit kan DNB bereik en impact van haar boodschap vergroten. Een intensieve en open communicatie met de eigen medewerkers is een ander zwaartepunt, ondermeer om de gewenste cultuurverandering binnen de organisatie te verwezenlijken.

g) Verder professionaliseren van informatie-management en informatievoorziening

DNB ontvangt, produceert en verspreidt jaarlijks tienduizenden documenten en miljoenen e-mails (intern en extern). Voor het bewaren en weer kunnen vinden van belangrijke informatie beschikt DNB over een document- en records management systeem. Dit systeem en bijbehorende dienstverlening zijn belangrijk voor de verantwoording en het delen van kennis en informatie. Daarnaast wordt steeds meer gebruik gemaakt van extern beschikbare informatie. In 2011 voert DNB verbeter- en vernieuwingstrajecten uit voor de hierbij gebruikte systemen en de daarbij horende werkstromen.

b) Voltooiing van de lopende renovatie- en nieuwbouwactiviteiten

DNB streeft naar een passend facilitair voorzieningenniveau tegen marktconforme kosten. Na afronding van de huidige bouwactiviteiten in het eerste kwartaal van 2011, begint DNB met de uitvoering van het in 2010 geactualiseerde 'Lange termijn huisvestingsplan'. Daarnaast zal DNB zich richten op het continueren van de kwaliteit van de dienst-

Tabel 8.2.1 Personele inzet ondersteuning

Fte

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalingsverkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
Ondersteunende activiteiten						
Besturing	5	39	18	38	7	107
Juridische ondersteuning	1	15	3	3	1	24
ICT-ondersteuning	4	47	39	38	45	172
P&O-ondersteuning	2	21	8	7	3	42
Communicatieondersteuning	2	13	7	4	3	28
Informatievoorziening	3	30	13	11	6	64
Facilitaire diensten	3	20	13	8	4	48
Beveiliging en transport	0	3	41	1	1	46
Totaal ondersteunende activiteiten	20	188	143	110	70	531

verlening van de facilitaire organisatie, onder verdere doorvoering van interne doorbelasting van diensten. Doel daarbij is en blijft een flexibele, vraaggestuurde en marktconforme bedrijfsvoering.

8.2 Begrote kosten

In 2011 is een personele inzet van 531,1 fte begroot voor ondersteunende activiteiten ten dienste van de hoofdtaken. Tegenover de formatie voor de ondersteuning staan 1.106,3 fte voor de primaire activiteiten. De verhouding ondersteuning/primair is hiermee verder verbeterd (2010: 514,7 fte versus 1.056,9 fte). De verdeling van de fte over de

diverse ondersteunende taken staat nader gespecificeerd in tabel 8.2.1.

De begrote kosten in 2011 stijgen ten opzichte van de begroting 2010 (EUR 122,5 miljoen) met EUR +8,9 miljoen. De stijging in 2011 is voornamelijk het gevolg van de extra kosten voor de ICT-functie (effect EUR +6,4 miljoen) en andere ondersteunende taken (effect EUR +2,5 miljoen) die nodig zijn om de intensiveringen op het gebied van toezicht, financiële stabiliteit en statistieken mogelijk te maken.

Tabel 8.2.2 Kosten ondersteuning

EUR miljoen

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalingsverkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
Ondersteunende activiteiten						
Besturing	1,0	7,2	4,0	8,9	1,6	22,6
Juridische ondersteuning	0,2	2,4	0,5	0,5	0,2	3,7
ICT-ondersteuning	0,9	11,2	9,8	10,9	10,3	43,3
P&O-ondersteuning	0,7	6,3	2,6	2,2	1,1	13,0
Communicatieondersteuning	0,4	2,6	1,8	1,1	0,7	6,5
Informatievoorziening	0,5	4,9	2,1	1,8	0,9	10,3
Facilitaire diensten	1,2	8,8	8,9	3,6	1,8	24,3
Beveiliging en transport	0,1	0,5	6,8	0,2	0,1	7,6
Totaal ondersteunende activiteiten	5,0	43,9	36,6	29,2	16,8	131,4

BIJLAGE I

TOEZICHT PER DOELGROEP

Als prudentieel toezichthouder let DNB op de soliditeit van Nederlandse financiële ondernemingen en de integriteit van het financieel stelsel. Onder haar toezicht vallen banken, verzekeringsmaatschappijen, pensioenfondsen, beleggingsinstellingen en beleggingsondernemingen, betaalinstanties, geldtransactiekantoren en trustkantoren. Ook houdt DNB toezicht op grond van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet Terrorismefinanciering.

De toezichthouder spant zich in om problemen bij onder toezicht staande ondernemingen te voorkomen. Hoog in het vaandel staan een tijdige identificatie van risico's voor de financiële stabiliteit of reputatie van ondernemingen; een open communicatie met de ondernemingen over de risico's die DNB signaleert; en tijdige en effectieve interventies om de risico's te beheersen.

DNB heeft met ingang van 1 januari 2011 vijf toezichtdivisies. Naast de bestaande divisies voor beleid, voor pensioenfondsen, voor banken en voor verzekeraars, start een nieuwe divisie met twee nieuwe afdelingen voor interventie en voor intern risicomanagement. De nieuwe divisie bestaat verder uit de bestaande expertisecentra voor specifieke toezichtthema's zoals integriteit, financieel risico en markttoetreding, en een nieuw expertisecentrum voor gedrag en cultuur. Deze centra zijn opgezet ter bevordering van een uniforme toezichtaanpak en ter versterking van de kennisdeling.

Per toezichtdoelgroep wordt in dit hoofdstuk een overzicht gegeven van de doelstellingen en begrote kosten.

1 Banken: EUR 50,44 miljoen

DNB houdt toezicht op de zogenoemde grootbanken en circa negentig kleinere banken. Het toezicht op banken is geënt op de Wet op het Financieel toezicht (Wft). Mede naar aanleiding van de recente veranderingen bij ABN AMRO en Fortis is de organisatiestructuur van de divisie Toezicht Banken geëvalueerd en aangepast. Per september 2010 zijn er drie afdelingen voor de grootbanken ABN AMRO, Rabobank en ING, en vier afdelingen voor de kleinere banken.

De kredietcrisis heeft geleid tot verschuivingen op de financiële markten en wijzigingen in de structuur en dynamiek van het (inter-) nationale bankwezen. Als reactie hierop wordt wet- en regelgeving verder aangescherpt. Vanuit toezicht is er meer aandacht voor kwetsbaarheden van business modellen. Hoog op de agenda staat de evaluatie van het toezichtinstrumentarium: zowel het wettelijke

instrumentarium als het beleid voor de inzet van instrumenten. De internationale samenwerking wordt geïntensiveerd om op effectieve wijze in te spelen op de wijzigingen in het internationale bankwezen. DNB participeert in de toezichtcolleges voor de grote internationaal opererende instellingen. Onder auspiciën van de CEBS (banken) en de CEIOPS (verzekeraars) overleggen de betrokken toezichthouders van deze colleges over zaken als risicoanalyse en kapitaaleisen.

Bijzondere aandacht krijgen in 2011 de volgende onderwerpen:

- Implementatie van de maatregelen uit het plan van aanpak cultuurverandering.
- Operationaliseren van visie op toezicht 2010-2014 en het implementeren van *lessons learned* voor een hogere effectiviteit van het toezicht (signaleren en interveniëren).
- Verder versterken van de koppeling tussen het macro- en micro-prudentiële toezicht om potentiële problemen bij ondernemingen sneller te signaleren.
- Conform internationale afspraken vervolgstappen zetten in de intensivering van de internationale samenwerking in het toezicht op banken.
- Voorbereiding op de implementatie van CRD II, III en IV en Bazel III.
- Nadere uitwerking en aanscherping van toezichtprincipes en wettelijk toezichtkader.

2 Verzekeraars: EUR 35,34 miljoen

Krachtens de Wft houdt DNB toezicht op ruim 400 verzekeraars, uiteenlopend van grote (inter)nationale verzekeraars met soms bancaire activiteiten, zorgverzekeraars, middelgrote en kleine verzekeraars/verzekeringsgroepen, vrijgestelde onderlinge waarborgmaatschappijen en herverzekeraars. Ook houdt DNB uit hoofde van de pensioenwet toezicht op verzekeraars die collectieve pensioencontracten in portefeuille hebben.

Door de negatieve economische ontwikkelingen, de toenemende druk op marges en de dalende productie voor levensverzekeringen bevinden verzekeraars zich in lastige marktomstandigheden. Verzekeraars

met een lange beleggingshorizon, zoals levensverzekeraars en natura-uitvaartverzekeraars, ondervinden bovendien een additionele druk op de solvabiliteit als gevolg van de historisch lage rente. Het aantal formele maatregelen en het ingrijpen is het afgelopen jaar door de verslechterde omstandigheden conform verwachting gestegen. DNB zal komend jaar het toezicht op verzekeraars verder intensiveren, waarbij de focus ligt op solvabiliteit en toekomstbestendigheid. Zo zal DNB onder meer de strategie en het business model van de verzekeraars toetsen. Marktomstandigheden en veranderingen binnen het toezicht van DNB, met als speerpunt van analyse naar actie, zullen er naar verwachting toe leiden dat DNB meer formele maatregelen zal nemen.

De introductie van Solvency II in 2013 vraagt komend jaar veel extra inzet van verzekeraars én toezichthouder. In 2011 zal het raamwerk voor een meer risicogedreven beoordeling van risicobeheer en kapitalisatie verder worden voorbereid. Na de *Quantitative Impact Study QIS-5*-rapportage van 2010, zal er komend jaar meer duidelijkheid zijn over de exacte invulling van het Solvency II raamwerk. Interne opleidingsinspanningen zullen aanzienlijk toenemen.

Deels vanwege Solvency II zal ook de internationale samenwerking tussen toezichthouders voor de internationaal opererende verzekeraars worden geïntensiveerd. DNB participeert actief in de toezichtcolleges die voor internationaal opererende verzekeraars zijn opgericht. Onder auspiciën van CEIOPS overleggen de betrokken toezichthouders van deze colleges over zaken als risicoanalyse en kapitaal-eisen.

In 2011 krijgen de volgende zes onderwerpen specifieke aandacht:

- Implementatie van de maatregelen uit het plan van aanpak cultuurverandering, operationaliseren van visie op toezicht 2010-2014 en het implementeren van *lessons learned* voor een hogere effectiviteit van het toezicht (signaleren en interveniëren).
- Focus op het solvabiliteitstoezicht. Experts worden betrokken bij het maken van analyses van specifieke financiële risico's, zoals de lage rente en de ouder wordende bevolking, voor de solvabiliteit van verzekeraars; en waar nodig worden analyses omgezet in acties.
- Breed opgezette voorbereiding op Solvency II.

- Intensivering van internationale samenwerking in het toezicht op verzekeraars.
- Intensievere en meer eenduidige en proportionele toetsing van bestuurders en commissarissen op deskundigheid en betrouwbaarheid.
- Analyse van de impact van strategie en business modellen op levensvatbaarheid van verzekeraars.

3 Pensioenfondsen: EUR 27,64 miljoen

DNB houdt toezicht op circa 550 pensioenfondsen. Dit toezicht is geënt op drie wetten: de Pensioenwet, de Wet verplichte beroeps-pensioenregeling en de Wet verplichte deelneming in een bedrijfstakpensioenfonds. Inzet van het toezicht is de bescherming van de financiële aanspraken van de deelnemers van de pensioenfondsen en de bewaking van de stabiliteit en integriteit van de individuele instellingen. Dit draagt bij aan de soliditeit van de financiële sector.

Naast het prudentiële toezicht op pensioenfondsen houdt DNB ook materieel toezicht op pensioenfondsen. Dit materiële toezicht behelst voornamelijk het inhoudelijk beoordelen en toetsen van de mate waarin statuten en reglementen van de onder toezicht gestelde ondernemingen voldoen aan de wet en andere relevante regelgeving⁴ met als doelstelling om de wettelijke aanspraken op pensioen zo goed mogelijk te borgen. Ruim 300 fondsen, die vanwege een dekkings- of reservetekort een herstelplan hebben gemaakt, moeten jaarlijks een evaluatie maken van de voortgang van hun herstelplan en bepalen of additionele maatregelen nodig zijn om binnen de vastgestelde hersteltermijn van vijf jaar – ultimo 2013 – op het minimaal vereiste vermogen te komen. DNB toetst de evaluaties en conclusies die de fondsen hieruit trekken voor het vervolg van het herstelplan en de noodzaak tot het inzetten van aanvullende maatregelen. Ook ziet DNB er op toe dat de pensioenfondsen de maatregelen van het herstelplan daadwerkelijk uitvoeren.

Tevens ziet DNB erop toe dat de fondsen beschikken over een adequate beheersing van de risico's die samenhangen met onder andere het beleggingsbeleid, de uitbesteding van taken en de bedrijfsvoering. De toezichthouder houdt ook een scherp oog voor de governance van pensioenfondsen en met name de deskundigheid van bestuurders.

Bij de totstandkoming van de Pensioenwet is aangekondigd dat er een nieuw type pensioen-

⁴ Materieel toezicht op verzekeraars die pensioenregelingen uitvoeren, is begroot onder verzekeraars (zie 3).

fonds komt, de API (Algemene Pensioen Instelling), die is gebaseerd op de Europese IORP-richtlijn (*Institutions for Occupational Retirement Provision*; Richtlijn 2003/41/EC, van kracht ultimo 2005). Inmiddels zijn twee varianten van de API vormgegeven, te weten de premiepensioeninstelling (PPI) en het Multi-Opf (Multi-Ondernemingspensioenfonds). De PPI wordt een nieuw type uitvoerder, die alleen de opbouwfase van beschikbare premierelgingen mag uitvoeren, zonder enig verzekeringsaspect. De wetwijziging is 10 juni 2010 in het Staatsblad gepubliceerd en sindsdien is het mogelijk om Multi-Opf'en op te richten. Dit Multi-Opf biedt bestaande ondernemingspensioenfondsen (Opf) de optie tot een fusie, met behoud van gescheiden vermogens, aangezien de definitie van een Opf wettelijk is aangepast. Pensioenfondsen besteden veel taken uit aan pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's). Hoewel de pensioenfondsbesturen zelf verantwoordelijk blijven voor deze taken spelen de PUO's door deze uitbesteding een belangrijke rol in de pensioensector. DNB is daarom in gesprek met het ministerie van SZW over de mogelijke invoering van toezicht op de pensioenuitvoeringsorganisaties. Dat toezicht zou zich moeten toespitsen op de deskundigheid en betrouwbaarheid van de bestuurders en de beheerste en integere bedrijfsvoering van de PUO.

Bijzondere speerpunten en aandachtsgebieden voor het toezicht in 2011 zijn:

- Implementatie van de maatregelen uit het plan van aanpak cultuurverandering.
- Operationaliseren van visie op toezicht 2010-2014 en het implementeren van *lessons learned* voor een hogere effectiviteit van het toezicht (signaleren en interveniëren).
- Focus op de financiële soliditeit van pensioenfondsen op basis van kwartaal- en jaarstaten en de jaarlijkse evaluatie van de herstelplannen.
- De beoordeling van de financiële opzet en het beleggingsbeleid van pensioenfondsen en de beheersing van de risico's die samenhangen met het beleggingsbeleid.
- *Governance*, met name het functioneren van het bestuur, werking van de PFG-principes, gedrag en cultuur en beheerste en integere bedrijfsvoering.
- Beoordeling van de beheersing van uitbestedingsrisico's en de kwaliteit van de bedrijfsvoering van pensioenfondsen.

DNB zal in het toezicht op pensioenfondsen meer gebruik maken van sectorbrede analyses en themaonderzoeken. Hiermee wordt

invulling gegeven aan de speerpunten uit de visie op toezicht 2010-2014 waaronder het versterken van het instellingsoverstijgend perspectief en een goede aansluiting tussen macro- en micro-prudentieel toezicht. DNB zal eveneens intensief contact onderhouden met de relevante externe stakeholders binnen de pensioensector zoals pensioenkeupels, intern toezichthouders, actuarissen en accountants.

4 Beleggingsinstellingen en -ondernemingen: EUR 4,35 miljard

DNB houdt prudentieel toezicht op ruim 230 beleggingsondernemingen en ruim 110 beheerders van beleggingsinstellingen. Beleggingsondernemingen bieden verschillende soorten beleggingsdiensten aan, zoals vermogensbeheer, vermogensadvies en bemiddeling in effectentransacties. De dienstverlening van beleggingsinstellingen omvat uitsluitend collectieve beleggingen in de vorm van participaties in beleggingsfondsen of beleggingsmaatschappijen. Voor de monitoring en analyse van de financiële soliditeit maakt DNB gebruik van (half)jaarverslagen, periodieke financiële rapportages, managementgesprekken en onderzoeken. De AFM is de vergunningverlener voor beleggingsondernemingen en -instellingen en is ook verantwoordelijk voor het gedragstoezicht op deze partijen.

DNB zal komend jaar het toezicht op beleggingsondernemingen – dat gebaseerd is op de vereisten van Bazel II – meer dan voorheen afstemmen op het risicoprofiel. Voor een grote groep van ondernemingen met een laag risicoprofiel wordt de toezichtintensiteit minder, terwijl juist meer aandacht zal uitgaan naar ondernemingen met een hoog risicoprofiel. Ook zal DNB meer instellingsoverschrijdende analyses maken om tijdig verhoogde risico's te signaleren. Anders dan voor beleggingsondernemingen is voor (beheerders van) beleggingsinstellingen het Bazel II raamwerk niet van toepassing. Het toezicht op deze categorie blijft ook in 2011 in hoofdzaak beperkt tot het waarborgen van een minimumkapitaalvereiste. Met de AFM en het ministerie van Financiën wordt gesproken over de wenselijkheid om het toezichtkader voor beheerders van beleggingsinstellingen meer in lijn te brengen met de gelopen risico's.

5 Betaalinstellingen: EUR 2,84 miljard

Per 1 november 2009 is de Richtlijn Betaaldiensten –*Payment Services Directive*– ingevoerd in de Wet op het financieel toezicht (middels de Wet betaaldiensten). Niet alleen

banken en elektronisch geldinstellingen, maar alle betaaldienstverleners moeten straks over een vergunning beschikken. Internetbetaalkantoren en creditcardmaatschappijen moeten een vergunning als betaalinstanting aanvragen. Naar verwachting zullen ongeveer vijftien nieuwe ondernemingen zich kwalificeren als betaalinstanting. Dit geldt ook voor de meeste, ongeveer 24 geldtransactiekantoren, die nu nog vallen onder de Wet inzake de geldtransactiekantoren (Wgt). De Wgt blijft overigens gehandhaafd voor de kantoren die uitsluitend wisselactiviteiten uitvoeren. Het overgangsrecht bepaalt dat instellingen zijn vrijgesteld tot 30 april 2011 als zij rechtspersoon zijn en kunnen aantonen dat zij hun werkzaamheden als betaaldienstverlener zijn begonnen conform het nationale recht van vóór 25 december 2007.

Taak voor komend jaar is de beoordeling van de reikwijdte van de Wet betaaldiensten en de beoordeling van de vergunningaanvragen zijn. Ook zullen notificatieverzoeken moeten worden behandeld op de betaalinstantingen.

Voor het reguliere toezicht is voor 2011 gekozen voor een thematische opzet van het toezicht op de instellingen die vallen onder het *Payment Services Directive*. Deze aanpak sluit aan bij de lichte opzet van het solvabiliteitsraamwerk; integrale (twee)jaarlijkse controles van de bedrijfsvoering zijn daarmee minder urgent. Voor het toezicht op betaaldienstagenten zal gebruik gemaakt worden van representatieve steekproeven.

6 Trustkantoren: EUR 2,96 miljoen

DNB houdt toezicht op trustkantoren onder de Wet toezicht trustkantoren (Wtt). Deze wet is gericht op de bestrijding van het witwassen van gelden en de financiering van terrorisme teneinde de integriteit van het financiële stelsel te beschermen. Trustkantoren vervullen een rol als poortwachter. Zij moeten aantoonbaar grondige kennis hebben van hun cliënten, de activiteiten van hun cliënten en de herkomst en bestemming van hun middelen. Daarbij moeten ze integriteitsrisico's analyseren en waar nodig passende beheersmaatregelen nemen.

Het toezicht op trustkantoren omvat het reguliere toezicht, bijzondere onderzoeken en de beoordeling van nieuwe vergunningaanvragen. Circa 160 trustkantoren hebben een vergunning van DNB.

De beschikbare toezichtcapaciteit wordt verdeeld op basis van inschatting van de integriteitsrisico's en de mate waarin trustkantoren deze beheersen. Bij constatering van

een overtreding treft DNB maatregelen, met inachtneming van de wettelijke voorwaarden. In het uiterste geval kan worden overgegaan tot het intrekken van de Wtt-vergunning. Komend jaar gaat de aandacht van de toezichthouder vooral uit naar de herkomst en bestemming van middelen van trustkantoren en het operationaliseren van de visie op toezicht 2010-2014.

7 Wwft en Sanctiewet: EUR 0,59 miljoen

DNB houdt toezicht op de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft)⁵ en de Sanctiewet 1977. Op grond van deze wetten moeten ondernemingen hun cliënten identificeren en ongebruikelijke transacties (kunnen) herkennen en onmiddellijk melden aan de *'Financial Intelligence Unit - Nederland'*, een speciaal hiervoor ingesteld meldpunt van de overheid. Het 'ken uw klant' ofwel het *customer due diligence* -principe is een pijler van integriteit en het toezicht daarop. Met kennis van de achtergrond van de cliënt, de herkomst van zijn vermogen en zijn reguliere transactiepatroon, is een financiële onderneming beter in staat om ongebruikelijke transacties te herkennen. Ook moeten ondernemingen de tegoeden bevriezen van (rechts)personen die voorkomen op de internationale sanctielijsten (VN en EU). Bij de uitvoering van het toezicht hierop kiest DNB voor een risico-georiënteerde aanpak. Dit sluit aan bij de verdere uitbreiding van het integriteittoezicht, als onderdeel van het lopende toezicht.

8 Financieel Expertise Centrum: EUR 1,47 miljoen

Het Financieel Expertise Centrum (FEC) is in 1998 opgericht om de integriteit van de financiële sector te bevorderen en te versterken. Het FEC is een multidisciplinair samenwerkingsverband van de AIVD, de AFM, Belastingdienst, DNB, FIOD, het OM en de politie. Sinds medio 2008 zijn ook de ministeries van Financiën en Justitie vertegenwoordigd, als waarnemers in de niet-operationele delen van het FEC. Recent is het FEC gereorganiseerd om tot een efficiëntere operationele samenwerking te komen. Het FEC bestaat uit een FEC-raad en een FEC-eenheid. De FEC-raad, onder voorzitterschap van DNB-directeur Kellermann, geeft leiding aan het centrum. De FEC-eenheid heeft naast de ondersteuning van de FEC-raad ook een actieve inhoudelijke en procesmatige taak in de FEC-samenwerking. Het ministerie van Financiën financiert het FEC.

⁵ Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

BIJLAGE 2 HEFFINGS-SYSTEMATIEK TOEZICHT

In 2004 is de huidige systematiek voor de bekostiging van het financieel toezicht door de minister van Financiën ingevoerd. Deze systematiek is gebaseerd op het rapport 'Herziening financiering toezicht op de financiële marktsector' (Tweede Kamer, vergaderjaar 2002-2003, 28122, nr.16) van een werkgroep van Financiën en de toezichthouders. Mede op grond van het rapport 'Maat Houden' (Tweede Kamer, vergaderjaar 1995-1996, 24036, nr.22) is het profijtbeginsel voor de toerekening van de kosten van het toezicht geïntroduceerd. Dit betekent dat:

- a. de kosten voor het toezicht, behoudens de kosten van de repressieve handhaving en het toezicht uit hoofde van Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) en de Sanctiewet, worden gefinancierd door de onder toezicht staande instellingen;
- b. daarbinnen de kosten van bepaalde toezichthandelingen worden gefinancierd door de instellingen voor wie deze handelingen worden verricht, ook wel leges genoemd.

In 2007 is de bekostiging van het toezicht door het ministerie van Financiën, DNB en de AFM geëvalueerd. Dit heeft op 9 juli 2007 geresulteerd in een rapportage aan de Tweede Kamer. In 2007 is ook de overheidsbijdrage voor het toezicht van DNB geëvalueerd. Op grond van de uitkomsten is per doelgroep een percentage voor de overheidsbijdrage voorgesteld (zie percentages in de tabel in de hiernavolgende paragraaf). Dit percentage zal

periodiek worden herzien, voor het eerst in 2011.

Naar aanleiding van de uitspraken van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB) van 18 juni 2008 vergoedt de overheid met ingang van 2007 ook kosten van DNB die rechtstreeks verband houden met het tot stand brengen van wet- en regelgeving. Een raming van deze aanvullende bijdrage voor 2011 is apart opgenomen in de tabel in de hiernavolgende paragraaf 1 (Heffingssystematiek). Deze raming is gebaseerd op de in 2009 gerealiseerde kosten voor het voorbereiden van wet- en regelgeving. Bij het opstellen van de verantwoording over 2011 zullen de werkelijke kosten voor deze werkzaamheden worden vastgesteld.

In 2009 is Financiën – mede naar aanleiding van de CBB-uitspraak – gestart met een algemene herbezinning op de bekostigingssystematiek. In 2010 is de Tweede Kamer door de ministers van Financiën en SZW geïnformeerd over de voorgenomen aanpassingen. Beoogd wordt om de systematiek te vereenvoudigen en de schommelingen in de te heffen bedragen te verminderen. Tevens zal de systematiek beter worden vastgelegd in wet- en regelgeving. De verwachting is dat dit in 2011 tot (een definitief voorstel voor) een nieuwe bekostigingssystematiek leidt. De voorliggende begroting is nog gebaseerd op de bestaande systematiek.

1 Heffingssystematiek

Tabel 1 De heffingssystematiek per doelgroep⁶

Doelgroep	Kernelementen
Banken	- overheidsbijdrage: 13 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 2,24 miljoen - vast tarief per rapporterende instelling (afdeling I, II en III instellingen) - variabel tarief (van toepassing op afdeling I en II instellingen) op basis van Risk Weighted Assets (RWA) volgens degressief stelsel
Pensioenfondsen	- reguliere overheidsbijdrage: 7 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 0,53 miljoen - vast tarief per instelling - variabel tarief op basis van premie-inkomen en directe beleggingsopbrengsten
Verzekeraars	- reguliere overheidsbijdrage: 14 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 1,96 miljoen - vast tarief per instelling - variabel tarief op basis van bruto premie inkomen of aantal verzekerden (Zorg-verzekeraars)
Betaalinstellingen	- reguliere overheidsbijdrage: 90 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 0,03 miljoen - vast tarief per rapporterende instelling - variabel tarief op basis van geldstromen
Beleggingsinstellingen	- reguliere overheidsbijdrage: 4 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 0,00 miljoen - op basis van het balanstotaal.
Beleggingsondernemingen	- reguliere overheidsbijdrage: 4 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 0,01 miljoen - op basis van de voor het gedragtoezicht geldende heffingssystematiek
Trustkantoren	- reguliere overheidsbijdrage: 80 procent - aanvullende overheidsbijdrage i.v.m. CBB-uitspraak: EUR 0,00 miljoen - tarief op basis van omze
Casino's, cc-mijen ⁷ en Sanctiewet	- overheidsbijdrage: 100 procent
FEC	- overheidsbijdrage: 100 procent

2 Leges voor individuele handelingen

In de wet- en regelgeving is vastgelegd dat de toezichthouders voor individuele handelingen leges moeten heffen. Deze bevoegdheid heeft over het algemeen een 'dwingend' karakter. Deze leges worden jaarlijks bij Ministeriële Regeling vastgesteld op voorstel van de toezichthouder. De eenmalige toezicht-handelingen waarvoor leges kunnen worden vastgesteld, worden onderscheiden in:

- i. 'pre-toelatingshandelingen': vergunning, ontheffing, verklaring van ondertoezichtstelling, inschrijving in het register, betrouwbaarheids- en deskundigheidstoetsing in het kader van vergunning en inschrijving in het register;
- ii. 'post-toelatingshandelingen': verklaring van geen bezwaar, betrouwbaarheids- en deskundigheidstoetsing na melding of in het kader van een verklaring van geen bezwaar.

3 Boetes en dwangsommen

Door de opgelegde boetes en dwangsommen betalen overtreders (een deel van) de eigen extra toezichtkosten. De boetes en dwangsommen worden niet in de begroting opgenomen. Het totaal van de in enig jaar ontvangen boetes en dwangsommen wordt sectorgewijs verrekend met de heffingen van de instellingen van het daaropvolgende jaar.

4 Wijze van heffen en verrekenen

Jaarlijks wordt door DNB voor het doorlopende toezicht een factuur verzonden aan de onder toezicht staande instellingen. Hierbij worden de kosten die voortvloeien uit de goedgekeurde begroting van het lopende jaar in rekening gebracht, gesaldeerd met het exploitatiesaldo en de ontvangsten uit hoofde van boetes en dwangsommen van het voorgaande jaar. Leges voor individuele handelingen worden per handeling gefactureerd.

⁶ Doelgroepen worden in de diverse kostenregelingen aangeduid met categorieën.

⁷ Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

BIJLAGE 3 CAPACITEIT EN MIDDELEN TOEZICHT

Tabel 1 Personele inzet per hoofdtaak

Fte	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Verzeke- raars ³	Beta- lings- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gingson- derne- mingen	Trust- kantoren	Casino's, cc-mijen ⁵ en sanctie- wet	FEC	Totaal
Uitvoerende activiteiten										
Toetreding	9,5	4,6	9,9	2,7	0,6	0,9	3,0	-	-	31,1
Lopend toezicht	110,2	73,1	94,8	6,2	2,3	7,3	7,3	0,5	-	301,7
Handhaving	8,3	6,4	5,1	2,5	-	1,6	1,4	0,7	-	26,1
Uitvoering toezicht	-	-	-	-	-	-	-	-	6,0	6,0
Statistiek	14,2	6,9	7,9	-	-	1,5	-	-	-	30,4
Totaal uitvoerend	142,2	90,9	117,7	11,4	3,0	11,2	11,7	1,3	6,0	395,4
Toezichtbrede activiteiten										
Kennisopbouw	4,7	0,9	1,1	-	-	-	-	-	-	6,7
Extern beleid en regelgeving	17,5	6,0	13,0	0,3	0,4	0,8	0,3	0,2	-	38,4
Intern beleid	16,9	7,2	9,5	0,1	0,3	1,5	0,1	0,7	-	36,3
Juridische activiteiten	9,6	3,4	4,2	0,6	0,1	0,8	0,7	0,0	0,0	19,4
Externe communicatie	4,7	3,8	3,2	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	12,1
Totaal toezichtbreed	53,5	21,2	30,9	1,1	0,8	3,3	1,2	1,0	0,0	113,0
Totaal primaire activiteiten	195,7	112,2	148,6	12,5	3,8	14,5	12,9	2,2	6,0	508,4
Ondersteunende activiteiten										
Besturing	14,9	8,6	11,5	0,8	0,3	1,0	0,9	0,2	0,4	38,7
Juridische ondersteuning	7,4	2,8	3,6	0,5	0,1	0,6	0,5	0,0	0,0	15,5
ICT-ondersteuning	18,1	10,7	13,2	0,8	0,3	1,6	1,0	0,3	0,9	46,9
P&O-ondersteuning	8,0	4,6	6,1	0,4	0,1	0,5	0,5	0,1	0,2	20,7
Communicatieondersteuning	5,0	2,6	3,7	0,3	0,1	0,3	0,3	0,1	0,2	12,6
Informatievoorziening	11,6	6,8	9,0	0,7	0,2	0,9	0,8	0,1	0,4	30,4
Facilitaire diensten	8,2	4,3	5,9	0,5	0,1	0,5	0,5	0,1	0,2	20,3
Beveiliging en transport	1,2	0,7	0,9	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	3,1
Totaal ondersteunende activiteiten	74,3	41,1	53,9	4,2	1,3	5,6	4,5	0,8	2,4	188,2
Totaal begroting 2011	270,0	153,3	202,5	16,6	5,1	20,1	17,4	3,0	8,5	696,5
Totaal B2010 primaire activiteiten	178,9	107,9	129,2	12,3	3,8	14,6	13,2	2,2	6,8	468,9
Verschil primaire activiteiten	16,8	4,2	19,4	0,2	0,0	-0,1	-0,4	0,0	-0,8	39,4

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Inclusief het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Inclusief het toezicht op zorgverzekeraars.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren u/v de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

Tabel 2 Kosten toezicht per doelgroep

EUR miljoen

	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Verzeke- raars ³	Beta- lings- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gingson- derne- mingen	Trust- kantoren	Casino's, cc-mijen ⁵ en sanctie- wet	FEC	Totaal
Uitvoerende activiteiten										
Toetreding	1,3	0,6	1,3	0,3	0,1	0,1	0,4	-	-	4,2
Lopend toezicht	15,8	10,3	12,7	0,8	0,3	0,9	0,9	0,1	-	41,9
Handhaving	1,1	0,9	0,7	0,3	-	0,2	0,2	0,1	-	3,6
Uitvoering toezicht	-	-	-	-	-	-	-	-	0,8	0,8
Statistiek	2,1	1,0	1,1	-	-	0,2	-	-	-	4,4
Totaal uitvoerend	20,3	12,9	15,9	1,5	0,4	1,4	1,5	0,2	0,8	54,9
Toezichtbrede activiteiten										
Kennisopbouw	0,7	0,1	0,2	-	-	-	-	-	-	1,0
Extern beleid en regelgeving	2,5	0,9	1,8	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	-	5,4
Intern beleid	2,4	1,1	1,3	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	-	5,2
Juridische activiteiten	3,9	0,9	1,1	0,2	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	6,5
Externe communicatie	0,8	0,6	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0
Totaal toezichtbreed	10,3	3,6	4,9	0,2	0,1	0,5	0,2	0,2	0,0	20,0
Totaal primaire activiteiten	30,6	16,5	20,7	1,7	0,5	2,0	1,7	0,4	0,8	74,9
Ondersteunende activiteiten										
Besturing	2,8	1,6	2,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	7,2
Juridische ondersteuning	1,1	0,4	0,6	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	2,4
ICT-ondersteuning	4,3	2,6	3,2	0,2	0,1	0,4	0,3	0,1	0,2	11,2
P&O-ondersteuning	2,4	1,4	1,9	0,1	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	6,3
Communicatieondersteuning	1,0	0,5	0,8	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	2,6
Informatievoorziening	1,9	1,1	1,4	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	4,9
Facilitaire diensten	3,5	1,9	2,6	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	8,8
Beveiliging en transport	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5
Totaal ondersteunende activiteiten	17,2	9,6	12,6	1,0	0,3	1,3	1,1	0,2	0,6	43,9
Verschillen pensioenen	2,7	1,5	2,0	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	6,8
Totaal begroting 2011	50,4	27,6	35,3	2,8	0,9	3,5	3,0	0,6	1,5	125,6
Begroting 2010	46,9	26,8	30,8	3,0	0,9	3,5	3,0	0,6	1,6	117,0
Verschil	3,5	0,9	4,5	-0,1	0,0	-0,0	-0,1	0,0	-0,1	8,6
Realisatie 2009	38,2	23,7	23,7	2,4	0,8	2,7	2,9	0,3	0,8	95,5

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Hieronder is EUR 0,3 miljoen opgenomen voor het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en EUR 0,4 miljoen voor het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Hieronder is EUR 5,4 miljoen opgenomen voor het toezicht op zorgverzekeraars.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren u/v de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

Tabel 3 Toezichtkosten catagoraal 2011

EUR miljoen

	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Verzeke- raars ³	Beta- lings- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen	Beleg- gingson- derne- mingen	Trust- kantoren	Casino's, cc-mijen ⁵ en sanctie- wet	FEC	Totaal
Reguliere bedrijfskosten										
Personeelskosten	34,8	19,6	25,7	2,1	0,7	2,5	2,2	0,4	1,1	89,1
Andere beheerskosten	12,8	6,5	7,5	0,6	0,2	0,7	0,6	0,2	0,3	29,2
Afschrijvingen	3,1	1,7	2,3	0,2	0,1	0,2	0,2	0,0	0,1	7,9
Overige bedrijfsopbrengsten	-0,2	-0,1	-0,2	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,0	-0,5
Geactiveerde kosten	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totaal	50,4	27,6	35,3	2,8	0,9	3,5	3,0	0,6	1,5	125,6
Fte										
Primaire activiteiten	195,7	112,2	148,6	12,5	3,8	14,5	12,9	2,2	6,0	508,4
Ondersteunende activiteiten	74,3	41,1	53,9	4,2	1,3	5,6	4,5	0,8	2,4	188,2
Totaal fte	270,0	153,3	202,5	16,6	5,1	20,1	17,4	3,0	8,5	696,5

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Hieronder is EUR 0,3 miljoen opgenomen voor het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en EUR 0,4 miljoen voor het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Hieronder is EUR 5,4 miljoen opgenomen voor het toezicht op zorgverzekeraars.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren uhv de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

BIJLAGE 4 ONTWIKKELING TOEZICHTKOSTEN

Tabel 1 Ontwikkeling toezichtkosten

EUR miljoen

	Banken ¹	Pen- sioen- fond- sen ²	Verze- keraars ³	Betaal- instel- lingen ⁴	Beleg- gings- instel- lingen ⁵	Beleg- gings- onder- nemin- gen	Trust kan- toren	Casino's cc-mijen ⁵ en sanctie wet	FEC	Totaal begro- ting	Totaal realisatie
Begroting 2005	39,2	20,8	20,0	2,2	0,6	3,3	3,2	0,8		90,0	
Realisatie 2005	37,0	20,2	22,2	1,9	0,3	3,0	2,6	0,7			87,9
Begroting 2006	39,5	21,2	23,8	2,3	1,0	3,5	3,3	0,8		95,3	
Realisatie 2006	35,8	20,2	24,9	2,4	0,8	2,8	2,9	0,7			90,4
Begroting 2007	38,0	22,0	26,8	2,5	0,9	2,9	3,1	0,6		96,8	
Realisatie 2007	45,2	21,4	25,2	2,6	0,6	2,9	3,7	0,7			102,3
Begroting 2008	39,6	22,2	26,6	2,3	0,9	3,0	3,0	0,6		98,3	
Realisatie 2008	35,0	17,1	21,0	1,8	0,6	2,4	2,8	0,3	0,1		81,2
Begroting 2009	34,8	19,3	22,7	2,1	0,7	2,4	2,7	0,5	1,1	86,3	
Realisatie 2009	38,2	23,7	23,7	2,4	0,8	2,7	2,9	0,3	0,8		95,5
Begroting 2010	46,9	26,8	30,8	3,0	0,9	3,5	3,0	0,6	1,6	117,0	
Begroting 2011	50,4	27,6	35,3	2,8	0,9	3,5	3,0	0,6	1,5	125,6	

1) Inclusief het toezicht op elektronischgeldinstellingen en clearinginstellingen.

2) Inclusief het materieel toezicht op verzekeraars (Pw) en het toezicht op premiepensioeninstellingen (Wft).

3) Inclusief het toezicht op zorgverzekeraars.

4) Inclusief het toezicht op geldtransactiekantoren uhv de Wgt (wisselkantoren).

5) Betreft het Wwft-toezicht op casino's en creditcardmaatschappijen. Overige toezichtkosten in verband met de Wwft zijn opgenomen in de kosten per sector.

De aansluiting tussen de toezichtbegroting 2010 en 2011 is toegelicht in paragraaf 4.2. Voor wat betreft de overige cijfers moet rekening worden gehouden met onderstaande punten:

- de kosten voor de uitvoering van de Collectieve GarantieRegeling (CGR) zijn in bovenstaande cijfers niet opgenomen;
- de verschillen tussen begroting en realisatie in de jaren 2004-2007 worden in sterke mate veroorzaakt door het toezicht op banken. Waar in 2004 tot en met 2006 nog sprake was van forse budgetonderschrijdingen

- (mede als gevolg van de vacaturestop in 2004 in verband met de reorganisatie die samen- ging met de fusie tussen DNB en de PVK), was in 2007 sprake van een grote overschrij- ding als gevolg van toezicht op het toen- malige overnametraject rond ABN AMRO;
- de minister van Financiën verwacht van DNB een verlaging van de toezichtkosten met 8% over de jaren 2008-2011. In de toe- zichtbegroting voor 2010 is deze besparings- doelstelling reeds volledig gerealiseerd.

Tabel 2 Ontwikkeling toezichtkosten en fte verdeeld naar activiteit

	fte			EUR miljoen		
	Primaire activiteiten	Ondersteunende activiteiten	Totaal fte	Kosten Primaire activiteiten	Kosten Ondersteunende activiteiten	Totaal kosten
Begroting						
2005	402	-	-	59,8	29,9	90,0
2006	420	-	-	61,3	34,0	95,3
2007	434	233	667	65,4	31,4	96,8
2008	449	225	675	56,6	41,7	98,3
2009	452	204	655	51,0	35,1	86,1
2010	469	176	645	74,9	41,4	117,0
2011	508	188	697	79,9	45,7	125,6
Realisatie						
2005	382	-	-	57,7	30,2	87,9
2006	391	246	637	58,1	32,3	90,4
2007	427	230	657	67,1	35,2	102,3
2008	434	208	642	47,1	34,2	81,2
2009	447	194	641	58,1	37,3	95,5
Vershil						
2005	-20	-	-	-2,1	0,3	-2,1
2006	-29	-	-	-3,1	-1,7	-4,8
2007	-7	-3	-10	1,7	3,8	5,5
2008	-15	-18	-33	-9,5	-7,5	-17,0
2009	-5	-9	-14	7,1	2,2	9,4

De stijging van de kosten van ondersteuning in 2008 ten opzichte van 2007 wordt voornamelijk veroorzaakt door de ingebruikname van een verbeterde kostentoerekeningsmethodiek. Door middel van deze methodiek worden kosten zo veel mogelijk toegerekend aan (ondersteunende) producten. Daarnaast worden afschrijvingskosten specifiek toegerekend en is een aantal kostensoorten 'gedecentraliseerd' waardoor het inzicht in de causaliteit is verbeterd.

De ontwikkeling van het aantal ondersteunende fte is een direct gevolg van de bezuinigingen die DNB de afgelopen jaren heeft doorgevoerd ten aanzien van de ondersteunende functie.

BIJLAGE 5 CAPACITEIT EN MIDDELEN DNB-BREED

Tabel 1 Personele inzet per hoofdtaak

Fte

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings- verkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
Primaire activiteiten						
Kennisopbouw	6	7	4	28	-	45
Extern beleid en regelgeving	37	38	11	30	2	118
Intern beleid	9	36	1	-	-	46
Uitvoering	-	365	244	108	-	717
Statistiek	-	30	-	-	80	111
Juridische activiteiten	1	19	3	3	1	27
Externe communicatie	3	12	2	13	11	42
Totaal primaire activiteiten	57	508	265	182	95	1.106
Ondersteunende activiteiten						
Besturing	5	39	18	38	7	107
Juridische ondersteuning	1	15	3	3	1	24
ICT-ondersteuning	4	47	39	38	45	172
P&O-ondersteuning	2	21	8	7	3	42
Communicatieondersteuning	2	13	7	4	3	28
Informatievoorziening	3	30	13	11	6	64
Facilitaire diensten	3	20	13	8	4	48
Beveiliging en transport	0	3	41	1	1	46
Verschillen pensioenen	-	-	-	-	-	-
Totaal ondersteunende activiteiten	20	188	143	110	70	531
Totaal begroting 2011	76	697	408	292	164	1.637
Begroting 2010	60	645	419	291	156	1.572
Vershil	16	51	-11	1	8	66
Realisatie 2009	56	641	396	273	147	1.513

Bovenstaande tabel geeft de verdeling tussen kernactiviteiten (primaire activiteiten) en ondersteunende activiteiten weer. De hoofdtaken en de bijbehorende specifieke activiteiten (ook de ondersteunende activiteiten ten behoeve van de hoofdtaken) zijn nader beschreven in de hoofdstukken 3 tot en met 8.

Tabel 2 Kosten per hoofdtaak

EUR miljoen

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings- verkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
Primaire activiteiten						
Kennisopbouw	0,9	1,0	0,4	3,4	-	5,7
Extern beleid en regelgeving	5,1	5,4	1,1	3,7	0,3	15,6
Intern beleid	1,2	5,2	17,5	-	-	24,0
Uitvoering	-	50,5	30,7	15,5	-	96,7
Statistiek	-	4,4	-	-	10,6	15,0
Juridische activiteiten	1,1	6,5	0,4	0,5	0,1	8,6
Externe communicatie	0,5	2,0	0,7	1,7	1,6	6,6
Totaal primaire activiteiten	8,8	74,9	51,0	24,9	12,6	172,1
Ondersteunende activiteiten						
Besturing	1,0	7,2	4,0	8,9	1,6	22,6
Juridische ondersteuning	0,2	2,4	0,5	0,5	0,2	3,7
ICT-ondersteuning	0,9	11,2	9,8	10,9	10,3	43,3
P&O-ondersteuning	0,7	6,3	2,6	2,2	1,1	13,0
Communicatieondersteuning	0,4	2,6	1,8	1,1	0,7	6,5
Informatievoorziening	0,5	4,9	2,1	1,8	0,9	10,3
Facilitaire diensten	1,2	8,8	8,9	3,6	1,8	24,3
Beveiliging en transport	0,1	0,5	6,8	0,2	0,1	7,6
Totaal ondersteunende activiteiten	5,0	43,9	36,6	29,2	16,8	131,4
Verschillen pensioenen	0,7	6,8	3,2	2,6	1,4	14,7
Totaal begroting 2011	14,5	125,6	90,7	56,6	30,8	318,2
Begroting 2010	11,5	117,0	102,6	57,4	28,9	317,4
Verschil	3,0	8,6	-11,9	-0,7	1,8	0,8
Realisatie 2009	19,5	95,5	85,7	39,1	18,6	258,4

Bovenstaande tabel geeft een overzicht van de totale kosten voor de verschillende hoofd-taken van DNB, opgebouwd uit twee niveaus: 1) kosten van primaire activiteiten en 2) toerekening van ondersteunende activiteiten. De kosten per hoofdtaak in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op een bottom-up berekening van de begrote activiteiten, de daarbij behorende kosten en de toerekening van deze kosten.

Tabel 3 Kosten per hoofdtaak categoriaal 2011

EUR miljoen

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalings- verkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
Bedrijfskosten						
Personeelskosten	9,4	89,1	41,7	33,6	18,4	192,2
Andere beheerskosten	4,3	29,2	21,7	18,5	8,2	81,8
Afschrijvingen	1,0	7,9	12,4	5,3	4,3	30,9
Productiekosten bankbiljetten	0,0	0,0	15,8	0,0	0,0	15,8
Overige bedrijfsopbrengsten	-0,1	-0,5	-0,4	-0,2	-0,1	-1,4
Ontwikkeling software eigen personeel	0,0	0,0	-0,5	-0,5	0,0	-1,1
Totaal	14,5	125,6	90,7	56,6	30,8	318,2
Fte						
Primaire activiteiten	57	508	265	182	95	1.106
Ondersteunende activiteiten	20	188	143	110	70	531
Totaal fte	76	697	408	292	164	1.637

BIJLAGE 6 ONTWIKKELING PERSONELE INZET

De totale formatie van de organisatie is begroot op afgerond 1.637 fte voor 2011. In vergelijking met 2010 stijgt de formatie per saldo met 66 fte. Vanaf 2003 (het jaar voor de fusie tussen DNB en de Pensioen- en verzekeringskamer) is de formatie per saldo afgenomen met 368 fte (zie tabel 1).

Tabel 2 geeft de ontwikkeling van de personele inzet per hoofdtaak weer.

De ontwikkeling van de formatie van 2003-2011 is als volgt:

Tabel 1 Ontwikkeling formatie 2003-2011

Formatie	Fte
2003	2.005
2004	1.946
2005	1.775
2006	1.716
2007	1.652
2008	1.586
2009	1.556
2010	1.572
2011	1.637

Tabel 2 Ontwikkeling personele inzet per hoofdtaak

	Financiële stabiliteit	Toezicht	Betalingsverkeer	Monetaire taken	Statistieken	Totaal
2009	53	655	425	280	142	1.556
2010	60	645	419	291	156	1.572
2011	76	697	408	292	164	1.637

AFKORTINGENLIJST

AFM:	Autoriteit Financiële Markten	Fte:	Fulltime-equivalent
AIVD:	Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst	FTK:	Financieel ToetsingsKader
API:	Algemene Pensioen Instelling	G20:	Groep van 20
BES-eilanden:	Bonaire, Sint Eustatius en Saba	IMF:	International Monetary Fund
BIS:	Bank for International Settlements	IORP:	Institutions for Occupational Retirement Provision
BPM6:	Balance of Payments and international investment position Manual	ISO:	International Organization for Standardization
CashSSP:	Cash Single Shared Platform	MOB:	Maatschappelijk Overleg Betalingsverkeer
CBB:	College van Beroep voor het bedrijfsleven	MOP:	Market Operations Platform
CBS:	Centraal Bureau voor de Statistiek	MVO:	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
CCBM:	Collateral Central Bank Management	NBB:	Nationale Bank van België
CEBS:	Committee for European Banking Supervisors	NCB:	Nationale Centrale Bank
CEC:	Centraal Economische Commissie	OECD:	Organization for Economic Cooperation and Development
CEIOPS:	Committee of European Insurance and Occupational Pensions Supervisors	OFS:	Overzicht Financiële Stabiliteit
CGR:	Collectieve Garantie Regeling	Opf:	Ondernemingspensioenfondsen
CRD:	Capital Requirements Directive	OM:	Openbaar Ministerie
ECB:	Europese Centrale Bank, European Central Bank	PFG:	Pension Fund Governance
ERMS:	European Reserve Management Services	PPI:	Premiepensioeninstelling
ERP:	Enterprise Resource Planning	PSD:	Payment Services Directive
ESA:	European Supervisory Authority	PUO:	Pensioen Uitvoerings Organisatie
ESCB:	Europees Stelsel van Centrale Banken, European System of Central Banks	Pw:	Pensioenwet
ESFS:	European System of Financial Supervisors	Q&A:	Questions and Answers
ESRB:	European Systemic Risk Board	QIS:	Quantitative Impact Study
EU:	Europese Unie	REKI:	Raad voor Economie, Kennis en Innovatie
FC:	Financiële Commissie	RvC:	Raad van Commissarissen
FEC:	Financieel Expertise Centrum	SEPA:	Single Euro Payments Area
FIOD:	Fiscale inlichtingen- en opsporingsdienst	SREP:	Supervisory Review and Evaluation Process
FIRM:	Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode	SZW:	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
FSAP:	Financial Sector Assessment update	VITA:	Visie Toezicht Activeren
FSB:	Financial Stability Board	VN:	Verenigde Naties
		Wft:	Wet Financieel Toezicht
		Wgt:	Wet inzake de geldtransactiekantoren
		Wtt:	Wet toezicht trustkantoren
		Wwft:	Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme
		ZBO:	Zelfstandig BestuursOrgaan

